

PETROLEJ IN POLITIKA

Dovolj denarja za Sorajo

Prasenje razporedo perzijskega šahzahe Pahlavi in Soraje še vedno nista duhove v Iranu. Poročajo, da bi lahko zagotovili svoji ženi, od katere mora ločiti na zahtevo odbora in prihodnjih velikašev, lepo vzdrževalni pojdje v stotine milijonov. Šahu pa težko izpolniti te obljube, saj so državne blaginje v Iranu bolj kakor v časih, ko je Mosadek srdit boj proti šahu in tujim petrolejskim družbam, ki jih je nameralno končno razstaviti. Ko so Mosadek leta 1953 strmoglavil, je bil ustanovljen mednarodni konzorcij med več petrolejskimi družbami, ki je preizkušal perzijske petrolejske družbe (Anglo-Persian Oil Company). Konzorcij je iranski vladi odškodnino za izkoriščanje vrelcev v višini 200 milijonov dolarjev (okoli 125 milijard lir).

Petrolej in politika v Argentini

Prvi predsednik argentinske republike Frondizi se je zavedal važnosti petroleja za razvoj argentinskega gospodarstva, še preden je bil izvoljen za predsednika. Napisal je »Petroleo y Política« (petrolej in politika), v kateri je zahteval program izkoriščanja petrolejskih vrelcev v Argentini. Petrolejska ležišča so v Argentini tako bogata, da bi z domačim petrolejem lahko zalagali potrebe domače industrije in motornega prometa, da pa poleg tega še izvažali.

Izkoriščanje je samo, kje bo Argentina imela denar, ki ga zahtevajo investicije v petrolejske družbe. Petrolejski vrelci so, ki jih je treba izkoriščati petrolejskih ležišč. Strokovnjaki menijo, da bi potrebovala eno milijardo oziroma eno milijardo in 200 milijonov dolarjev v ta namen. Predsednik Frondizi bi rad pritegnil k sodelovanju tujih, zlasti ameriških kapitala. Tudi v Argentini ne bi bilo izvedljivo, ker bi zavaroval pravice argentinskega petroleja, ki naj bi imela monopol za izkoriščanje petrolejskih ležišč. Tuj kapital pa ne bi mogel posebej razumeti, da je to takšne kombinacije, ker bi bil sam neposredno udeležen pri izkoriščanju petrolejskega bogastva. Argentinski poslanik v Washingtonu je podprl tale predlog: Argentinski petrolej

SPRETNOST Sovjetskega poteza

sovjetskim državljanom prav gotovo ne moremo odrekati spretnosti v zunanji politiki. Že več mesecev postavljajo predlog za predlogom, da bi komunistična konferenca na takomnoven način, ki bi se je udeležile vse države, a poleg njih po možnosti tudi druge države. Pod vplivom tega pravljene bombardiranja s predlogi se je Amerika le odločila vsaj na zunanji konferenco, katere glavni dosežek naj bi bil delna razorožitev.

Času tega cencanja na Zahodu je Moskve prispela vest, da so se Rusi odločili, da prekinejo poskuse v atomskem orožju, to je z razstreljivimi atomskimi in drugih bomb. V zgodnjih državah si listi vzhodnih strank zavedajo, da bi javnosti, ki komaj razumejo odločitve pobude od kodorkoli, da gre za čisto propagandno nevarnost, ki nima resnega ozadja. Ne verjamejo, da bi vlade zahodnih sil dolgoročno vztrajali pri tem gledišču, ki bi bilo javnega mnenja čedalje bolj negativno.

Prav te dni se je oglasil ameriški profesor in profesor medicine dr. Edward U. Condon s svarilom na vse države, da v svo svetovno javnost. Dr. Condon trdi namreč, da bo na tisoče ljudi umrlo za rakom v kosteh in za jetrnimi zaradi poskusov z vodikovo bombo. »To je dejstvo, ki na strahotnih načinu označuje našo civilizacijo, a hkrati tudi odraslega prebivalstva: zakon o pokojniškem zavarovanju, zakon o javnih uslužbenih in splošni zakon o delovnih razmerjih.

Na tem mestu se ne moremo obirno baviti z zajetnim novim delovnim kodeksom, ki obsega kar 420 členov in ki zajema splošna načela, na katerih stoni delovni odnos, ter predpis o temeljnih pravicah delavcev; o higienskem in tehničnem varstvu pri delu; o posebnem varstvu žena, mladine in invalidov; o pravicah delavca med brezposelnostjo; o tem, kako se sklepa delovno razmerje in kako razdere; o delovnem času ter nočnem in nadurnem delu; o osebnih dohodkih, o odmorih, o izobraževanju in dopustih; o disciplinski in materialni odgovornosti; o pravilnih gospodarskih organizacij, zlasti trdnosti pravnih; o kolektivnih pogodbah med delavci in zasebnimi delodajalci ter o kaznih, predvsem za gospodarske organizacije, ki bi ne izpolnjevale zakonških določb. Opozoriti želimo samo na nekatere določbe, ki bodo zanimale naše bralce izven Jugoslavije, posebno v stvareh, kjer vladajo še nejasni pojmi, kako so onstran meje urejene.

ENAKOPRAVNOST MOSKEGA IN ZENSKE

Zakon zagotavlja delavcem svobodo izbiranja zaposlitve, delovnega mesta in kretanja v delovnem razmerju. Delavci (všeti so seveda vsi, ki so v delovnem odnosu, torej tudi uradniki) sklepajo delovni odnos prostovoljno in jim gre do vse pravice ne glede na razlike v spolu, starosti, veri, političnem mišljenju ter v rasnem, narodnostnem in socialnem poreklu. Za enako delo in za

lejsko podjetje YPF bi dovolilo tujim petrolejskim družbam, da vrtajo za petroleje in bi jih plačalo, toda ne z devizami, ki jih Argentina nima dovolj, pač pa s petrolejem. Pridobitli petrolej bi lahko izvažali samo tedaj, ko bi bila pokrita domača poraba. Med volilno agitacijo so predsednikovi nasprotniki pobijali ta predlog in končno ga je sam odbil ter dal nalog, da izdelajo novega, ki naj bi privabil tuj kapital, a hkrati ohranil monopol argentinski petrolejski družbi ter upošteval občutljivost Argentinecev.

Angliji ni mar za petrolej s Srednjega vzhoda?

Znani ameriški publicist Joseph Alsop očita v »Economist« odgovornim krogom v Angliji, da se ne zavedajo dovolj nevarnosti, ki grozi Vel. Britaniji na gospodarskem področju zaradi čedalje očitnejšega stremljenja arabskih držav na Bližnjem vzhodu po zedinjenju. Po njegovem mnenju bo to zedinjevanje, ki se prikazuje danes ne toliko kot gospodarsko, marveč kot politično vprašanje, dovedlo prej ali slej do podržavljanja naftnih ležišč na Srednjem vzhodu in petrolejskih družb, ki ta ležišča izkoriščajo. Podržavljenje bo sicer hud udarec za ZDA, prav tako pa tudi za Francijo, ki bo izgubila svojo sedanjo udeležbo v Irski petrolejski družbi; poguben pa ta udarec zanje ne bo.

Vse drugačne posledice in mnogo hujše bo imelo podržavljenje za Anglijo, in sicer zato, kar krijejo dobički britanskih petrolejskih družb kratko in malo vso današnjo tekočo britansko potrošnjo nafte. Z drugimi besedami, z dobičkom svojih petrolejskih družb na Srednjem vzhodu plača Anglija ves petrolej, ki ga uvaža za domače potrebe. Poleg tega ji še ostane od tega dobička 50 milijonov funtov čistega prebitka na leto. Po podržavljenju bodo dobički petrolejskih družb seveda prenehali; po drugi strani bo moral Vel. Britanija plačevati uvoz nafte v tuj trdni, in ne vse v lastni valuti kakor sedaj. Vse to utegne obremeniti angleško plačilno bilanco s pasivno postavko, ki bi znašala nič manj kot eno milijardo dolarjev na leto.

Čeprav bi se Anglija zavzela za plačilo odškodnine podržavljenim podjetjem in bi se razvela borba tudi okrog valute, s katero naj bi se plačevale bodoče nabave nafte, si po sodbi Alsopa ne gre delati utvar, da bi bil uspeh pogajanj kdove kako rožnat za Anglijo. Obseg težav, ki bi vanje zašla država neposredno po podržavljenju petrolejskih družb, bi bil seveda odvisen od izida pogajanj, v mnogo večji meri pa od protukrepol britanske vlade. Alsop trdi, da si v Vel. Britaniji pred tem nevarnostni skrivajo oči in da je v Londonu naletel na pomanjkanje slehernega načrta ali misli, kaj bi bilo treba v takem primeru ukreniti na gospodarskem področju: kratko in malo nečjeo javno priznati, da je britanski naftni problem zares edinstven v tem smislu, da je Vel. Britaniji potrebno biti lastnik nafte.

Petrolej razburja tudi italijanske duhove

Vse kaže, da bo petrolejsko vprašanje odigralo važno vlogo tudi v volilni agitaciji v Italiji, ki se je že pričela. Tudi pred razpisom parlamentarnih volitev je bila polemika zaradi petrolejskih koncesij na višku. Levo krilo krščansko-demokratske stranke odločno zagovarja petrolejsko politiko predsednika države petrolejske ustanove ENI g. E. Matteia, ki hoče ohraniti monopol za izkoriščanje plinskih in petrolejskih ležišč v zgornji Italiji in ki je zaključil znani petrolejski sporazum z Irano glede raziskovanja in izkoriščanja petroleja v pokrajini Qum. Pred hudimi napadi z desnice v lastni stranki

pa tudi izven nje je branil Matteia sam predsednik vlade Zoli, češ da podjetje ENI ne troši denarja v nepotrebne in negospodarske namene. Demokršanski tisk je zavrnil obtožbe, da ENI vzdržuje politične liste, kakor »Il Giorno« v Milano, in da pri reklamah daje prednost tistim listom, ki so na strani Matteijeve petrolejske politike. Nazadnje se je vmešal še senator Sturzo in ostro kritiziral Matteia. Sturzo očita Matteiu, da se s predsedniškega mesta ENI meša v politiko in da ima zveze s socialisti in komunisti, da podpira sovjetsko zunanjo politiko in da agitira za ocepitve Italije od Atlantske zveze. Tudi on trdi, da ENI krije primanjkljaj milanske lista »Il Giorno«, ki je naklonjen levici.

Pridobivanje energije iz premoga nazaduje

Delež premoga na svetovni proizvodnji energije čedalje bolj nazaduje. Pred 50 leti je 94,3% svetovne energije izviralo iz premoga, leta 1955 pa so iz premoga pridobili samo še 39,5% celotne energije. Pri proizvodnji energije se čedalje bolj uporablja petrolej, širi se tudi uporaba zemeljskih plinov in v najnovšem času tudi atomske energije.

Leta 1910 je petrolej dal le 8% svetovne energije, leta 1955 pa že 38%. Tudi delež zemeljskih plinov na svetovni proizvodnji energije je v vsakem letom večji in je znašal leta 1955 že 14,8%. Prav počasi pa napreduje delež hidroelektrične energije, ki je leta 1950 znašala komaj 7,1% celotne svetovne energije, a se je do leta 1955 z velikimi težavami povzpela do 7,8%. Leta 1955 je v ZDA na proizvodnji energije znašal delež premoga 23,9%, delež petroleja 39,7%, delež zemeljskih plinov 31,8% in delež hidroelektrične energije 4,6%; v Vel. Britaniji so ustrezni deleži znašali 86,2% za premog, 13,4% za petrolej, nič za zemeljske pline in 0,4% za hidrocentrale. V Franciji je izviralo v omenjenem letu 60,7% energije iz premoga, 24% iz petroleja, 0,5% iz zemeljskih plinov in 14,8% iz hidrocentral; v Italiji pa 22,1% iz premoga, 27,8% iz petroleja, 13,1% iz zemeljskih plinov in 37% iz hidroenergije.

NEMSKA PROIZVODNJA PREMOMA je dosegla leta 1957 133,14 milijonov ton, kar je za 1 milijon 260.000 ton manj kakor leta 1956. Vzrok nazadovanja (niti 1%) leži baje v večjem številu dnevoj počitka, ki so jih priznali rudarjem. V istem času je narasla proizvodnja koksa (za 1,7 milijonov na 41,4 milijonov ton) in lignita ali rjavega premoga (za 1,6 milijonov na 96,82 milijonov ton).

LEŽIŠČA URANOVE RUDE v ZAHODNI NEMCIJI so odkrili pri Ellweilerju an der Nahe, v okrožju Birkenfeld. Ta ležišča se raztezajo v Porenju in Palatinatu do Oberthalu v Posarju. Računajo, da bo družba »Brunnhild« iz Hannoverja, ki je pred letom prešla dovoljenje za raziskovanje ležišč uranove rude, v kratkem začela s pripravami za izkoriščanje. Pridobivanje uranove rude se začne verjetno že v prihodnjem septembru. Ruda vsebuje povprečno 0,15% urana; da bi to razmeroma majhno vsebino čimbolj izkoristili, so vpeljali poseben postopek, ki ga že uporabljajo pri pripravljanih delih. Uranovo rudo imajo za donosno šele pri vsebini 0,30%. Mala topilnica, ki so jo zgradili v Ellweilerju, bo zadostovala za pridobivanje čistega uranovega oksida iz izkopane rude. Uran bodo odstopali nemškimi atomskim centralam.

7000 TON SVEŽEGA MASLA JE V L. 1957 IZVOZILA AVSTRILIJA. Največ so ga prodali v Italijo, v Zahodno Nemčijo, Veliko Britanijo, Švico in Švedsko. Potrošnja svežega masla v Zahodni Nemčiji je lani znašala 340.000 ton.

Tako si je Milko Bambič zamislil letošnje velikonočno voščilo bralcem »Gospodarstva«. Bog trgovine Merkur, prinaša vsem bralcem, zlasti tistim, ki so pravočasno poravnali naročnino, polno sreče skrite v pisnici. Bambičev želji se pridružujeta tudi uredništvo in uprava »Gospodarstva«.

Italijanska zunanja trgovina leta 1957

Izvoz narašča hitreje kakor uvoz - Še vedno visok primanjkljaj

Italijanska trgovinska bilanca se je lani zaključila s pasivnim saldom 679 milijard lir, t. j. za okrog 36 mld. ali 6% več kot leta 1956. Porast je bil v obeh smereh znaten, posebno pa v izvozu; v primerjavi z letom 1956 je namreč kupila Italija v tujini za 14,24% več blaga, t. j. za 2.266,5 mld., izvozila pa je v tujino za 18,4% več, namreč za 1.587,6 mld. lir.

Največ je trgovala Italija z državami, ki so članice Evropske plačilne unije; te so izdale malone dve tretjini (65,29%) vsega italijanskega uvoza in pravi toliko (65,47%) izvoza. Iz samih držav Skupnega evropskega tržišča, ki sodojo vse v blok EPU, je bilo uvozena blaga za 496,5 mld., izvozenega tja pa za 404,8 mld. lir.

Dolarsko področje je zajelo 23,4% ali 532 mld. italijanskega uvoza in 17,38 odst. ali 276 mld. izvoza.

SIBKA TRGOVINA Z VZHODNIMI DRŽAVAMI

Italija še vedno trguje razmeroma malo z državami sovjetskega vplivnega področja. Lani je mogla sicer zabeležiti znaten porast izmenjave z vsemi državami tega področja, razen z Vzh. Nemčijo, s katero je promet v obeh smereh upadel; vendar je odstotek celotne italijanske izmenjave, ki odpada na te države, ostal razmeroma nizek: 3,16% ali 72 mld. lir v uvozu in 4,48% ali 71 mld. lir v izvozu.

Države, ki ne sodojo v nobeno izmed omenjenih področij, so izvozile v Italijo za 183 mld. ali 8,08% vsega italijanskega uvoza, uvozile pa iz nje za 201 mld. lir blaga ali 12,67% vsega italijanskega izvoza.

IZMENJAVA PO DRŽAVAH V italijanskem uvozu so bile na prvem mestu ZDA s 425 mld. (18,75%), na drugem mestu Zah. Nemčija (12,23 odst.), na tretjem Saudija (5,71%), na četrtem Francija (5,35%), na petem Vel. Britanija (4,94%), na šestem Avstrija (4,36%) ali 98,7 mld. lir. Izvozila pa je Italija največ v Zah. Nemčijo (14,01%) za 222,5 mld., v ZDA (9,03%), v Švico (7,69%), v Francijo (6,35%), v Vel. Britanijo (6,24%), v Avstrijo (3,33 odst.) in v Jugoslavijo (3,09%), ki je zavezala potemtakem sedmo mesto v italijanskem izvozu. Natančneje je bilo iz Jugoslavije uvoženega lani blaga za 33.599 mld. lir ali 7,16% več kot v letu 1956, izvoženega pa tja blaga za 48.991

mld. lir ali za 66,45% več kot v prejšnjem letu.

UVOZ NAFTE NA PRVEM MESTU

Najmočnejša uvozna postavka je bila surova nafta, ki so jo uvozili nad 19 milijonov stotov in plačali zanjo 290 milijard lir, ne vstevši naftne derivate, ki so jih uvozili za 25,7 mld.; zato pa so izvozili lani iz Italije 57,5 milijonov stotov naftnih derivatov v vrednosti 113 milijard. Premoga so uvozili za 154 milijard, poljedelskih proizvodov za 283,5 mld., industrijskih proizvodov za človeško prehrano za 129,3 mld., živinorejskih proizvodov za 220 mld., lesa in lesnih proizvodov za 77 mld. lir. Po posameznih artiklih so zanimive uvozne postavke: konj 63.000 glav (5 mld.), goveda 168.000 glav (22 mld.), prašičev 29.500 glav (1,1 mld.), jaje 453.000 stotov (17,3 mld.), zmrzjenih jeten in ohlajenega mesa 1.226.000 stotov (43,7 mld.).

Okoli svobodnega trgovinskega področja Gledišče Avstrije

»Montanska unija« šestorice držav Belgije, Nizozemske, Luksemburga, Italije, Francije, in Nemčije predstavlja prvo konkretno izvedbo zamisli meddržavne povezave, ki naj s pocenotnim trga in pogojev proizvodnje pripravi pot za tesnejšo združitve držav Zapadne Evrope. Avstrijska težka industrija ni včlanjena v tej uniji in Avstrija tudi ne namerava pristopiti k Evropski gospodarski skupnosti, ki bi njeno težko industrijo prej ali slej stvarno priključila k tej uniji. Toda Avstrija je v največji meri zainteresirana na področju svobodne trgovinske izmenjave, glede katerega se prizadete države pogajajo že dolgo in s katerim se bo skupno tržišče Evropske gospodarske skupnosti razširilo na druge države Zapadne Evrope (OECE). K pogodbam o področju svobodne trgovinske izmenjave bo Avstrija brez dvoma pristopila. Zato je treba pričakovati, ki bo prej ali slej prišlo tudi do sporazumne ureditve odnosov med Montansko unijo in avstrijsko težko industrijo.

Gospodarski stiki med državami Montanske unije in Avstrijo so na področju težke industrije že zdaj zelo pomembni. Tako je Avstrija uvozila v pr-

Poskus z ljudskimi delnicami

Pri predlanskih političnih volitvah je »ljudska delnica« bila posebno poudarjena točka volilne propagande večinske stranke. Prvo konkretno izvedbo zamislili takih malih delnic, s katerimi naj bi se srednji sloji prebivalstva udeleževali pri financiranju večjih podjetij, je avstrijsko zvezno finančno ministrstvo poskusilo praktično že v minulom letu, ko sta dve podržavljeni velebanki del svojega akcijskega kapitala pretvorili v ljudske delnice in dali te delnice v podpis občinstvu. Tem delnicam je bila zajamčena v odstotek nominalne vrednosti določena dividenda, ni pa bila z njimi podana pravica glasovanja na občnih zborih, tako da pravzaprav to niso bile delnice, marveč nekatere zadolžnice delniškega podjetja.

Sedaj namerava finančno ministrstvo uporabiti zamisel ljudske delnice v primeru nekega podjetja kemične industrije, ki ima v programu povečanje naprav in razširitev proizvodnje. Večji del kapitala tega podjetja (72%) naj bi bil pridržan prejšnjim lastnikom, dočim naj bi ostalih 28% v obliki ljudskih delnic prevzeli novi delničarji, a določen del teh ljudskih delnic naj bi

bil pridržan nameščencem in delavcem podjetja. Te ljudske delnice naj bi bile prave delnice, s pravico glasovanja na občnih zborih, a pri razdelitvi poslovnega dobička naj bi pred ostalimi delnicami imele pravico do šest odstotne dividende. Če poslovni uspeh kakega leta ne bi dopuščal razdelitev dividende, naj bi ljudskim delnicam bila zajamčena pravica do naknadnega izplačila dividende za tisto leto še v naslednjih dveh poslovnih letih. Prve ukrepe za izvedbo take zamisli o ljudskih delnicah pripravlja finančno ministrstvo že za prihodnji čas.

Nadaljnje podobne akcije finančnega podjetja z ljudskimi delnicami naj bi potem sledile zlasti pri preoblikovanju prejšnje nemške imovine v avstrijska delniška podjetja.

JUGOSLAVIJA KUPUJE JUŽNO SADJE V LIBANONU. V začetku januarja je Jugoslavija kupila v Libanonu 300 ton južnega sadja. Temu prvemu nakupu bodo verjetno sledili še drugi, kajti v Jugoslaviji nameravajo povečati in razširiti blagovno izmenjavo z Libanonom.

gla 131,4 mld. s porastom 25%. Močno se je dvignil in primeri s prejšnjim letom tudi izvoz industrije kož, izvoz strojev in aparatov, ki je dosegel 146 mld., precizijskih instrumentov in drugih proizvodov kovinsko-mehanične stroke. Kemičnih proizvodov je Italija izvozila za 95 mld. lir.

POVEČAN IZVOZ MOTORNIH VOZIL

Prevoznih sredstev je izvozila Italija leta 1956 za 131,4 mld. lani pa kar 35,8% več, namreč za 178,4 mld. lir. Z največjim odstotkom porasta (59,8%) se pohvali izvoz motociklov in njihovih sestavnih delov, ki jih je šlo v tujino za 22,7 mld. Avtomobilov je bilo izvoženih lani 118.891 v vrednosti 72,35 mld. proti 88.185 v vrednosti 61 mld. v prejšnjem letu, traktorjev pa 6.254 v vrednosti 9,1 mld.; izvoz avtomobilskih sestavnih delov je vrgel 32,3 mld. lir.

Izmed važnejših izvoznih artiklov je po drugi strani znatno nazadovol izvoz riža (11,9 mld. proti 27,1 mld. v prejšnjem letu), sadnih konzerv in sokov, klubokov in raznih kovin.

nase enje

Sreča na meji

Bojim se, da ne bom izviran. Ko sem namreč potpežljivo čakal v gneči, ki jo je stopnjevala še pomladanska soparica, da se odpro vrata v carinarnico, so se kakor v filmu vrstile pred mojimi utrujenimi očmi podobne čakačohi (na postojah, v uradih in drugih čakalnicah), ki jih je tako mojstrsko naslikal neki severnjak. (Lansko leto je razstavil svoja dela v Kopru). Utrujenji so obrzali njegove čakajoče, skrivljene njihove telesa, ki počivajo na trdih klopih na železniški postaji, v vlakih ali zračniški čakalnici, a njihovo pogled je uprt v nebo ali nekam na prosto. Mi nisimo sedeli. Treba je bilo plavati za zabijajočo se množico, sicer ne bi prišel naprej niti, ko so se od časa do časa odprla vrata. Se dva vrukaa in pridemo na vrsto! — je uzkliznila neka ženska, ki se je prerivala naprej, kakor se znajo samo ženske v podobnem položaju. Pazi samo, da ti ob novem vrukuu ne zadržijo ure, saj so se že tolikokrat razletele debele šipe na vratih.

Moram priznati, da so cariniki razmeroma naglo opravili svoje delo in srecen sem bil, ko sem nekako po dvajsetih minutah lahko zopet globoko zadihnil na prostem. Toda avtobusa, ki bi bil moral počakati za zvezo, ni bilo več. Razložili so mi ramovdušno, da ima svoj vozni red in da ne more čakati na carinike, sicer pa bo čez poldruho uro nova zveza.

Kdo je kriv te moje nesreče in nesreče drugih dvajsetih potnikov, ki so prav tako prišli ob zvezo? Morda cariniki? Vsaj tokrat gotovo ne. Čeprav bi bili počasnejši, bi ne mogli krivice zviniti nanje. Ko pa včasih zasusajo poznati s skritim denarjem, ki gre tudi v stotisoče! Ne trdim pa, da bi ne mogli včasih biti nekoliko bolj ugledni v besedi in dejanju. Kriv je sobota. Končno imamo tudi mi poleg Anglešev svoj »weekenda in ljudje ob meji ga radi izkoristijo za skok na drugo stran. Pravi krivce pravzaprav ni niti sobota, saj se v kolektorju z vso vestnostjo prikaže vsakih sedem dni. To bi bil moral vedeti in odločiti pot na drugi dan. Uslužbenec si seveda tega ne more privoščiti.

Ko sem potpežljivo čakal na drugi avtobus in tako zgubital najprej ure »weekenda«, so mi seveda rojile po glavi razne misli. Ob pogledu na tiste, ki so se v potu svojega obraza še prerivali na carinarnico in prekladali blago iz torbe v torbo ali iz torbe v žep, da bi laže smuknili mimo carinika, sem končno odkril pravega krivca te gneče in tega prerivanja! Bada je krivna, beda na obeh straneh! Ali je beda resnična ali si jo sami ustvarjamo, ker poželimo preveč, ne spremeni položaja na obmejnem bloku.

Izpostavim vam odkrito, da bi jaz ne bil za carinika, ker bi prej občutili bedo zemljana, ki bi rad bil tudi v današnjih časih srečen, kakor bi opazil skodo, ki bi jo hotel napraviti državi Adamov potomce zaradi svoje sreče. Teško bi se včel v ulogo predstavnika oblasti, ki z odmerjenim korakom mirno hodijo mimo razgretih zemljanov tam v gneči, kakor da bi se jim bila v noge naselila oblast.

PO SVETU

NAMENI HRUŠEVA. Glavni tajnik sovjetske komunistične stranke N. Hruščev je zasedel tudi mesto predsednika vlade. Bulganin se mu je umaknil. V svojih ubitih glavih glave načrta novega predsednika izražajo veliki listi na Zahodu tudi domnevo, da namerava Hruščev voditi proti zahodu še bolj prožno politiko in doseči pomiritev.

NASER POJDE V MOSKVO. Egipčanski predsednik, ki je zdaj predsednik Združenje arabske države (Egipta in Sirije), namerava obiskati Moskvo. Že prej je bil napovedan njegov obisk Italije. Pravijo, da pojde tudi v Madrid.

SESTANEK TITO — KADAR. Blizu jugoslovanske-madžarske meje sta se sestala predsednik Tito in glavni tajnik madžarske komunistične stranke János Kadar. To je prvi sestanek obeh državnikov po zadnjem madžarskem uporu. Verjetno je, da sta se državniška dotaknila tudi gospodarskih vprašanj. Tako Madžarska n. pr. še ni poravnala vojne odškodnine Jugoslaviji, ki gre v več milijone dolarjev. Predsednik Tito obišče v kratkem Poljsko.

JUGOSLAVIJA ZA BREZATOMSKO PODROČJE. Jugoslovanska vlada je izdelala načrt za ustanovitev brezatomskega sklopa, ki naj bi se raztezalo na Jugoslavijo, Italijo, Grčijo, Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo in Albanijo. Domnevajo, da je o tem vprašanju govoril tudi predsednik Tito s tajnikom madžarske komunistične stranke Kadarjem. Posledno temo svojemu gledanju o potrebi pomiritev, je Jugoslavija nasprotno opremi Zah. Nemčije z atomskim orožjem in postavitvi atomskih oporišč v Italiji.

JUGOSLOVANSKI SKOFJE OBIŠČEJO Vatikana. Iz Beograda poročajo, da obišče več jugoslovanskih škofov letos Vatikana. Konec spomladi prispe zagrebški nadškof koadjutor dr. Franjo Šepar, za njim ljubljanski škof Anton Vovk, medtem ko odpotuje v Rim beograjski nadškof dr. Josip Ujčić jeseni. To bo prvi obisk jugoslovanskih škofov papežu po vojni.

CERKEV SV. CIRILA IN METODA za Bežigradom v Ljubljani so prenesli. Ker je bila cerkev napoti Gospodarskega razstavišča, so jo podrli in sezidali novo v istem slogu v bližini, v Vodovodni ulici. Cerkev je bila delo slovenskega arhitekta Plečnika in je bila prizidana k starejši cerkvi. Te dni je novo cerkev blagoslovil ljubljanski škof Vovk. Med slovesnostjo se je zahvalil oblatem za obnovu cerkve na drugem mestu ter izrazil željo, da bi prizadevanje uprave Gospodarskega razstavišča rodilo zaželene sadove.

AVSTRISKI KANCLER V RIMU. V Rim je prišel na zaseben obisk avstrijski kancler Raab. Obiskal je tudi Vatikan. Na dnevnem redu med Vatikanom in Avstrijo je zlasti vprašanje konkordata, ki je bil sklenjen pred vojno in ki ga avstrijska vlada odbija v sedanji obliki. Italijanski listi poročajo, da je Raab ob prihodu v Rim izjavil, da namerava z italijanskimi državniškimi govorniki tudi o položaju Nemcev na Južnem Tirolskem.

KLUB VOJNI V ALŽIRIJI Kdo bi si mislil, da je lansko leto industrijska proizvodnja v Alžiriji napredovala, čeprav prihajajo od tam vesti o srditih spopadih med uporniki in francoskimi četami. V resnici je proizvodnja lanske leto napredovala za 7 odst. v primerjavi z letom 1956 in za 3,4% v primerjavi z letom 1955. V sami Franciji je proizvodnja napredovala za 18%.

DRŽAVLJANSKA VOJNA V INDO-NEZIJU se nadaljuje. Uporniki se v splošnem ne morejo upirati prodoranju vladnih čet ne na Sumatri ne na otoku Celebes. Na Sumatri so se bolj utrdili v severnih predelih.

POPRAVEK. V sestavku »Znanost po veroizpovedi« (v rubriki Po svetu), ki je bil objavljen v zadnji številki, se je vrnila neljubna pomota. Namesto na 100.000 odvetnikov, ki so prišli v knjigo »Who's who« je bilo 11 uglednih Američanov in na 100.000 katoličanov samo 7, se mora pravilno glasi: na 100.000 adventistov itd.

Rižanski vodovod ne zadošča

Na Koprskem ni bilo po vojni morda nobeno vprašanje tako pereče, kakor vprašanje preskrbe prebivalstva z zadostno količino zdrave pitne vode. Razvoja kmetijskega prometa si ni mogloče zamisliti brez vode. Poleg tega postavljamo zahtevnejše, ki se je naselilo lja novo prebivalstvo, ki je v pogledu večje zahvale kakor prej. Uprava rižanskega vodovoda v Kopru je glede na sredstva, s katerimi razpolaga, mnogo na pravila v tem pogledu. Tako je lanske leto dovršila zgornji piranski vodovod čez Beli križ, kjer je zgradila velik rezervoar in tako zagotovila vodo tudi zgornjemu predelu, zlasti bolnišnici. Sedaj gre za to, da se preskrbi prebivalstvo z zadostno količino vode tudi v kritičnih mesecih, ko privabi turizem in tuji gostje, a hkrati nastopi suho vreme. Sicer nenehoma naraščajo tudi zahteve domaćih prebivalstva; povprečno izvrši vodovodna uprava okoli 150 priključkov vodo na leto. Rižana daje sicer dovolj vode, toda same naprave ne dopuščajo zadostnega izkoriščanja. Tehnična preureditev naprav na izvoru bi zahtevala prevelika finančna sredstva in seveda tudi motnje v dobavi vode. Danes daje rižanski vodovod 60 litrov vode na sekundo, medtem ko bi potrebovali 90 litrov na sekundo.

Vodovodna uprava si skuša pomagati na drug način. V Sečoveljah je namreč geološki zavod iz Ljubljane napravil pet vrtin, med katerimi gredo nekatere kar 190 metrov pod zemljo. Tu so zadeli na močne vire vode, ki se bodo dali izkoristiti. V glavnem so zadovoljni z doseženimi uspehi. Iz Sečovelj bi spetjal pomočni vodovod v Izolo, kjer zlasti občini šibak pritisk bolnišnica, ki leži višje.

(1b)

Mednarodna trgovina

KEMIKA LIJE NA ITAL. TRGU

MILAN. V trgovini s kemikalijami niso nastopile bistvene spremembe. Aktivnost operaterjev je zelo ohlapna in ni opaziti nikakih pobud niti s strani kupcev, ne s strani prodajalcev. Povpraševanje je še vedno zelo skromno. Za nekatere kemikalije sploh ni zanimanja. V kolikor se posli sploh razvijajo, gre le za manjše količine.

Nastopila je koledarska pomlad. In z njo bi se moralo razgibati tudi na trgovinsko področje. Marsikdo upa na skorajšnje izboljšanje, seveda predvsem tisti prodajalci, ki so si zagotovili boljši prihodnji številko »Gospodarstva« po svetovito zagrebškemu velesejmu. Oporazmarjo podjetja, ki trgujejo z Jugoslavijo, da bo ta številka brezplačno razdeljena med zagrebške razstavljalce.

gate zaloge blaga. Mnogi trgovci na veliko polagajo velike nade na topila, olja in masli.

Glede topil in mehčal ni še nastopila nikak izboljšitve obzorja. Marsikateri proizvod iz te skupine kemikalij je celo izgubil na ceni. Benzolu in toluolu so se sedaj cene utrdile. Dočim je pred enim mesecem veljal 1 kg benzola trgov. 90% 75-78 lir, se v zadnjih dveh tednih ni premaknil s cene 72-76 lir za kg; isto velja glede toluola, ki je pred enim mesecem kvotiral 80-90 lir in nato zdrnil na 75-85 lir ter se na tej ravni ohranil v zadnjih 14 dneh.

Butilni alkohol, za katerega je bilo v zadnjih mesecih preteklega leta izredno povpraševanje, je postal sedaj le malo zanimiv. Njegova cena se že dalj časa suče med 300 in 310 lirami za kg. Precej dobro se še držita butil ftalat in fenol; butil ftalat je prejel velja 320-330, nato 310-320, v zadnjem tednu pa se je dvignil na 315-325. lir. Fenol, ki je v prvi polovici zadnjih tridesetih dni izgubljal na ceni in pred dvema tednoma celo znižal na 280-290, velja sedaj 290-315 lir. Po izobutinem alkoholu malo povprašujejo, v zadnjem tednu je njegova cena nazadovala od 250-255 na 240 do 245 lir. Tudi izobutilni acetat ne vzbuja zanimanja, v trgovini na debelo stane danes 250-255 lir. Anhidrid ftalne kisline se drži trdno in stane 225-240. Italijanske tovarne so zelo zapletene s proizvajanjem anhidrida ftalne kisline bi izvršile obveznosti nasproti inozemskim kupcem.

Za pravilno delitev dohodka v korist podjetja in delavca

Vprašanje pravilne delitve dohodka podjetij in gospodarskih organizacij sploh je bilo vedno izredno važno. Dosedanji razvoj je namreč pokazal, da je od pravilne delitve zlasti čistega dohodka v mnogem odvisna bodočnost podjetja, zlasti pa posredno dvig življenjske ravni zaposlenih delavcev in uslužbencev.

Ne bi se radi spuščali v podrobno razmotrivanje tega vprašanja in razlagljali o njegovih razvojnih obdobjih v stari in novi Jugoslaviji. Omenimo naj le, da je bilo to vprašanje rešeno z eno najvažnejših uredb, ki je bila sprejeta v začetku letošnjega marca. Ta uredba namreč skuša urediti pereče vprašanje razdelitve čistega dohodka na način, ki je v današnji razvojni stopnji najbolj primeren in tudi najbolj učinkovit glede na nadaljnji razvoj gospodarstva. Ostale določbe določajo, kaj predstavljajo bruto dohodek gospodarske organizacije in kaj sodi nato med stroške in zlaste postavke, ki jih je treba od bruto dohodka odbiti, da dobimo čisti dohodek. Omeniti moramo le, da so te postavke določene in dovolj jasno postavljene, da ne dovoljujejo dvoma pri knjiženjih, ki jih opravljajo v podjetjih oziroma, ko sestavljajo kalkulacije.

Nova uredba pravi, da deli podjetje čisti dohodek na del za osebne dohodke delavcev in na del za sklade. Med sklade podjetij pa štejemo sklad osnovnih sredstev, sklad obratnih sredstev, rezervni sklad in sklad skupne potrošnje. Po kakšnih smernicah ravna delavski svet, ki deli čisti dohodek, je njegova stvar. Upoštevati pa mora v bistvu potrebe podjetja in smotre, ki jih mora doseči v skladu z gospodarsko politiko in družbenimi koristimi.

SKLAD ZA SPLOŠNO POTROŠNJO

V okviru splošnih določil pa je tudi natančnejša določba, da mora delavski svet, ko deli čisti dohodek, ločiti tisti del čistega dohodka, ki je namenjen za osebne dohodke delavcev in je plod njihovih naporov, od dela, ki je posledica tržnih in splošnih gospodarskih pogojev. Delovnemu kolektivu pripada le tisti del čistega dohodka, ki ga je ustvaril s svojo prizadevnostjo, ko je prihranil na materialu, ko je povečal proizvodnjo ob istih delovnih in proizvodnih pogojih, boljše kakovosti izdelkov in uslug in podobno. Cesar delovni kolektiv pa ni tako prisluzil, gre v sklad splošne potrošnje, sklad, ki je bil oblikovan z letošnjim letom v vseh podjetjih iz prejšnjega sklada za samostojno razpolaganje. Namen sklada za splošno potrošnjo je zelo obsežen. V prvi vrsti se zbira v njem sredstva namenjena za dvig proizvodnosti dela, to je za vezbanje in strokovno izpopolnjevanje kadrov, za zboljšanje zdravstvenih razmer v podjetjih, zlasti pa za gradnjo stanovanj oziroma za nastanitev delavcev. Tako je dana delovnim kolektivom v tovarnah in podjetjih sploh možnost, da povečajo proizvodnjo in tako tudi dvignejo dohodek, s tem pa tudi svoje dohodke.

PRESKRBA VDOV, KI NIMAJO PRAVICE DO POKOJNINE

Z novim letom so bili uveljavljeni zakoni, ki urejajo na novo uslužbenske in pokojninske odnose. Z njimi so bile tudi povzete plače oziroma prejemki delavcev in uslužbencev ter pokojnin. Pokazalo se je, da so novi zakoni vnesli v celotno snov toliko novega, da jih do danes še ni bilo moči v celoti urediti. Postopki za nove prevredne plače in pokojnin so zato še v polnem teku in kot kaže bo potekel še kak mesec ali dva, da bo posel v glavnem končan. Komisije delajo s polno paro, a ne morejo rešiti na stotisoče predmetov kar preko noči.

Glede cen mehčal naj še omenimo, da so te precej stalne. Beli trikezilfosfat nemškega izvora ponujajo po 500-550 lir kg; angleškega trikezilfosfata primanjkuje na italijanskem tržišču, povprečno velja 50 lir več kot nemški.

Za maslebo so pokazali kupci nekaj več zanimanja. Domači loj velja danes 127-130, ekstrahirski masla po 105-115. Razne vrste ricinusovega olja so se precej pocenile, tako prvoprešano ricinusovo olje 340-350 na 30-340 lir. Pred dobrim tednom so drugoprešano ricinusovo olje prodajali po 320-340, danes gre po 315-320 lir. Medicinsko ricinusovo olje je nazadovalo od 375-385 na 370-380 lir. Cene kokosove masli so dokaj visoke zaradi negotovosti v Indoneziji. Kokosova masla Ceylon, ki je še pred dobrim tednom veljala 200-222, stane sedaj že 230-235 lir. Tudi cena kokosove masli Strait se je dvignila od 200-202 na 215-220 lir. Srednja cena kokosove masli Strait je 190 lir za kg.

IZVOZ KROMPIRJA IZ ZAH. NEMČIJE napreduje še vedno in je v letu 1956/57 dosegel približno 48.000 ton. Zanimivo je, da narašča izvoz tudi nemškega krompirja v Italijo. Precej nemškega krompirja gre v Francijo in tudi v Vel. Britanijo ga pošiljajo čedalje več.

CENE JEKLA V ANGLIJI PADAJO V začetku tega tedna so v Angliji padle cene jeklarskim proizvodom za 1 do 3%. Padec je po eni strani posledica znižanih uvoznih stroškov za surovine iz tujine, zlasti za železno rudo, kjer računajo prihranek na kakih 8 milijonov funtov na leto. Po drugi strani pripisujejo padec cen manjšim uvoznim potrebam, ker se povpraševanje zožuje v meje najmanjše potrošnje. Tako predvidevajo, da bodo v tem letu uvozili še prav majhne količine starega jekla, naročila tujega gradnja pa so zadržala znatno pod povprečje lanskega leta. Optimistična predvidevanja o izboljšanju položaja v bližnji bodočnosti so skrajno previdna.

AVSTRISKA PROIZVODNJA SLADKORNE PESE v letu 1957 je kljub manjši obdelani površini vrgla 8.277.295 stotov, tj. 24% več kakor leta 1956. Ističasno z večjim donosom so ugotovili tudi povečanje sladkorne vsebine. Poraba sladkorja v letu 1956/57 je znašala v Avstriji 250.000 ton ali 5% več kot v prejšnjem letu. Potrošnja bo težko dvigniti, kajti Avstrija ima še sedaj eno najvišjih povprečnih porab sladkorja v Evropi: 36 kg letno na osebo.

BRITANSKA ZUNANJA TRGOVINA

Vel. Britanija je lani uvozila blaga za 4.076 milijonov funtov, in to za 1.551 milijonov s področja funta, za 965 ml. z dolarskega področja, za 969 ml. s področja držav članic OEEC in njihovih čezmorskih posesti ter za 590 ml. s področja drugih držav.

Izvozila pa je na področje funta blaga v vrednosti 1.527 ml., na dolarsko področje blaga za 573 ml., na področje OE EC blaga za 938 ml., v druge dežele pa blaga za 420 ml., skupaj torej blaga v vrednosti 3.458 ml. funtov s pasivnim saldrom 617 milijonov.

NOV SPORAZUM O ITALIJANSKO-JUGOSLOV. INDUSTRIJSKEM SODELOVANJU sta zaključili tvrdki »14. oktobar« iz Kruševca in »Ing. F. Fiorentini« iz Rima. Po načrtih rimske tvrdke bo srbsko podjetje pristopilo k serijski izdelavi strojev za kopanje jarkov z zmogljivostjo 2 kubičnih metrov.

ITALIJANSKI KORUZNJI PRIDELEK SE VEČA. Kljub neugodnemu vremenskemu poteku je lanska koruzna letina ostala na predlanski ravni in jo celo za 400.000 stotov prekoračila. Leta 1957 je namreč koruza dala 34,5 milijona stotov (leta 1956 34,1 milijonov, leta 1955 pa le nekaj nad 32 milijonov stotov). Največji donos so dosegli v pokrajini Cremona: 59,6 stota po hektaru. Dober uspeh sta pokazali pokrajini Brescia in Milan z donosom 48 oziroma 46 stotov po hektaru. Mnogo nižji od predvidenege je bil donos beneskih pokrajin, med katerimi so edino Benetke dale donos nad 40 stotov po hektaru, medtem ko so vse druge ostale na povprečni ravni 32 stotov po hektaru.

DENAR

DENARNI OBTOK V ITALIJI se je do konca februarja skrčil na 1726,1 milijarde lir, medtem ko je isti 31. jan. znašal 1750,8 milijarde lir. Zmanjšanje obkora znaša torej 24,7 milijarde lir.

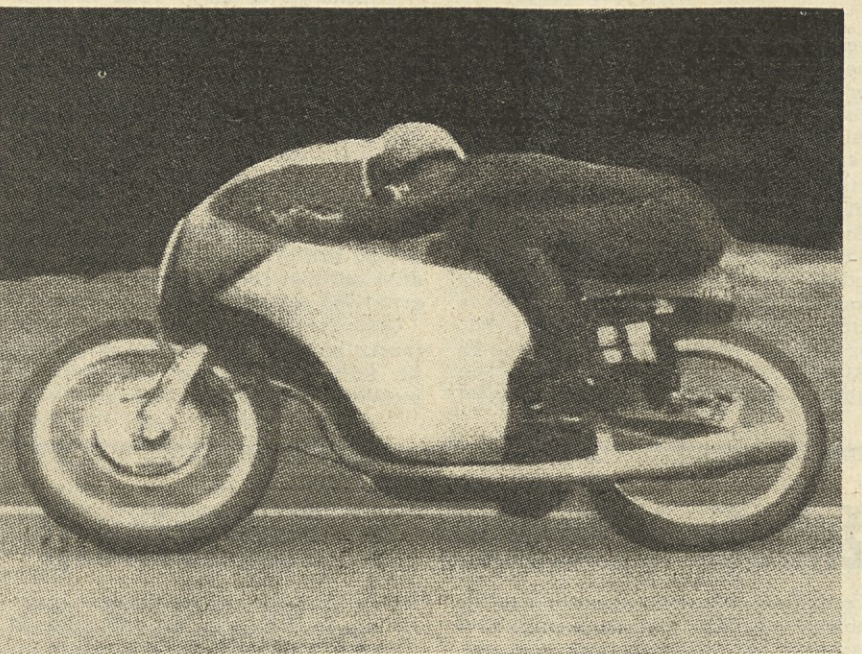
ZNANJE ESKOMPTNE MERE V ANGLIJI

Angleška banka je znižala eskomptno mero na 6%. Znižanje sledi drastičnemu povišanju na 7% v lanskem septembru, ki je bil funt v resni nevarnosti. Ukrep pripisujejo večjemu zaupanju v funt in znatnem povečanju zlatih rezerv. Kaže, da ne pomeni nikake spremembe v domači vladni gospodarski politiki in da tudi ni znak, ki bi napovedoval odpravo gospodarskih omejitev.

Turizem

BREZ KARNETA V JUGOSLAVIJO. Ze v eni izmed prejšnjih števk smo poročali, da namerava tudi Jugoslavija olajšati turistom na motornih vozilih prehod čez mejo s tem, da odpravi karnet oziroma triptik. Od 10. aprila bodo tuji in jugoslovanski državljani, ki živijo stalno v inozemstvu lahko obiskali Jugoslavijo z avtomobili, motornimi kolesi, skuterji in kolesi brez triptika oziroma karneta. Vozila morajo biti registrirana kot vozila za privatno uporabo. Na meji bodo lastniki izvršili prijavo o vrsti vozila, o rezervnih delih, opremini in vrednosti vozila v valuti države iz katere prihajajo.

ZNIZANJE CENE BENCINA. Finančni minister Andreotti je izjavil, da bo vlada 1. oktobra odpravila državno določilo na bencin (14 lir pri litru), ki jo je uvedla v času sušne krize, ko se je cena petroleja dvignila. Ta denar se je stekal v sklad (2 milijardi lir), iz katerega so doplačevali uvoznikom razliko, ki je nastala zaradi povišanja cene. Tudi po odpravi določila bo cena bencina v Italiji precej visoka (128 lir za liter).

Sodobni človek se je že tako spojil z motorjem, da ga skoraj že ne ločimo več od aerodinamičnega vozila. Motor naj bi služil človeku in mu olajšal boj za obstanek, v resnici obstoji nevarnost, da bo človeka zasulil. Pomislite samo kaj vse napravi in trjuje danes človek, da si nabavi motorno vozilo, a nazadnje ga pogosto prav to vozilo pogubi. Na podobi italijanske dirkač Prounini, ko trenira na motorju s cilindrom 250 ccm za tekmo v Monzi.

Duplica

AUTOSALONE - UL. S. NICOLÒ 12
TELEFON 12-130

Zastopnik
„Aronda“ 1300 cc. v različnih modelih:
„VEDETTE“ 8 V;
Prvorazredna vozila
Izročitev v 30 dneh

Izvenserijski FIAT 600 s štirimi vrati „LUCCIOLA“.
Posebna luksuzna izdelava karoserije ALFA ROMEO GIULIETTA, FIAT 1100/103, FIAT 600 TOVORNIKI (FURGONI) - izročitev takoj

Izredna priložnost

Uvoz in izvoz avtomobilov, bogata izbira vozil druge roke z jamstvom in velikimi plačilnimi olajšavami

„INTEREUROPA“

mednarodna ekspedicijska in transport

Glavna direkcija Koper tel. 141; 184 telex 03-176
Brzjavi: Intereuropa Koper, Tek. rač. 60-JUB-19-T-34 Jugobanka, Ljubljana

Se vam priporoča in zagotavlja hitre in cenene ekspedicijske in transportne usluge.
Prevzema vse špediterske posle v zvezi z mednarodnimi velesejmi!

Direkcije: Beograd Ul. M. Tita 7 tel. 31617, 32445
Zagreb: Smičklasova 22 tel. 39758, 39691, telex 02 - 148

Rijeka: Ul. Blaža Polića 2 tel. 2711, 3784 telex 025-15

Filiale: Ljubljana, Maribor, Sarajevo in Jesenice.

Izpostave: Nova Gorica, Kotoriba, Subotica, Kozina, Podgorje, Sežana.

Vozni red autobusov za Jugoslavijo

Proga: Trst - Postojna - Ljubljana Vsak dan.

Odhod: iz TRSTA ob 18.00

Odhod: iz LJUBLJANE ob 6.30

(SAP - Ljubljana)

Odhod: iz TRSTA ob 7.30

Odhod: iz LJUBLJANE ob 16.20 (SAT)

Proga: Ljubljana - Postojna - Gorica

Ob delavnikih.

Odhod: iz LJUBLJANE ob 6.30

Odhod: iz GORICE ob 14.30 (SAP)

Proga: Trst - Opatija - Reka

Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 17.30,

ob nedeljah ob 7.00 in ob 17.30.

(SARA - AUTOTRANS)

Proga: Trst - Hrpelje-Kozina

Odhodi iz Trsta: ob sobotah ob 7.30 in 13.10, ob torkih pa ob 9.30 in 19.00.

(AUTOVIE CARSCICHE)

Proga: Trst - Pesek

Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 7.45, 13.10 in 17.30, ob praznikih pa ob 11.30 ter ob 17.30.

(AUTOVIE CARSCICHE)

Proga: Trst - Fernetiči

Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 7.30, 13.10 ter 18.00, ob praznikih ob 10.00, 13.10, 14.30, 18.00 in 20.30.

Proga: Trst - Skoflje

Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 5.30, 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 12.00, 13.15, 14.30, 16.05, 17.15, 18.30, 19.15, 20.00, 22.15.

Ob praznikih ob 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 14.30, 17.15, 18.30, 20.00 in 23.00.

Avtobusi odpeljejo s Trga Stare Mitnice (Largo Barriera Vecchia).

Proga: Trst - Koper

Odhodi iz Trsta: ob 7.00, 10.30, 12.00, 13.00, 15.30 in 19.00 uri.

Proga: Trst - Buje

Odhodi iz Trsta vsak dan: ob 7.30 in 16. (C. TORTA - ISTRATA AUTO)

Proga: Trst - Umag

Odhodi iz Trsta: ob 8.00, 12.20, 14.45 ter 18.30.

Naslednji hoteli se priporočajo

Hotel COLOMBIA

Trst, Ul. Geppa 18 - Tel. 23-741 in 31-083 II. kategorije. — Sedemdeset postelj.

Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 1100 do 1400 lir, dvoposteljne od 2200 do 2600 (davki in postrežba vključeni).

Hotel ADRIA

Trst, Capo di Piazza 1 - Tel. 36-478 (Piazza Unità) III. kategorije. — Polnoma obnovljen. Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 950 do 1360 lir, dvoposteljne od 1900 do 2500 (davki in postrežba vključeni).

Hotel POŠTA

Trg Oberdan 1 (v centru mesta) - Tel. 24-157. — Vse udobnosti, mrzla in topla tekoča voda, centralna kurjava, telefon v sobah. Dvoposteljne. Cene od 750 lir dalje.

Hotel ABBAZIA

Trst, Ul. Geppa 20 - Tel. 23-068 III. kategorije. — Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 875 do 1100 lir, dvoposteljne od 1700 do 2200 (davki in postrežba vključeni).

Hotel SLON

Ljubljana, Titova 10 - Telefon 20-643 do 46. — Priporočamo obiskovalcem svoje obrate: kavarno, restavracijo in bar. Hotelske sobe od 350 din dalje.

Hotel MOSKVA

Beograd. Kategorija A. Razpolaga s 100 udobno opremljenimi sobami, apartmani, sobami s toplo in mrzlo tekočo vodo, telefonom, restoranom z domačo in tujo kuhinjo, kavarno, barom, salonom za bankete in konferenice, vodilni in šoferji. Popust za skupine!

„GOSPODARSTVO“

izhaja vsak drugi petek. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROČNINA: letna 700 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček. račun »Gospodarstvo« št. 11-9396; za Jugoslavijo letna 420 din, polletna 250 din; za ostalo inozemstvo 2 dolara letno. Naroča se pri ADIT, DR. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/1, tek. rač. Komunalni banki št. 60 KB-1-2-375. — CENE OGLASOV: za vsak km v višini v širini enega stolpca 50 lir, za in

Prva osrednja organizacija za vse Slovence v Italiji

Skupna Slovenska kulturno-gospodarska zveza

Ko sta Slovenska gospodarsko-kulturna zveza v Trstu in Slovenska kulturno-gospodarska zveza v Gorici na sestankih glavnih svetov sklenili, da se združita, je bilo treba se ta sklep izvesti na ustanovnem zasedanju odposlancov obeh zvez, ki je bilo v nedeljo 23. marca v Gregorčičevi dvorani v Ulici Roma v Trstu.

Kot najstarejši član izvršnih svetov je temu pomembnemu zborovanju predsedoval dr. K. Ferluga, ki je svoje delo opravil z vprav mladostnim poletom. Zadovoljstvo vseh prisotnih. Po njegovih besedah je bila dana beseda dr. Jožetu Deklevi, ki je z izbranimi in jedrnatimi besedami orisal preteklost in naloge dosedanjih gospodarskih kulturnih zvez ter začrtal program bodoče skupne organizacije pod imenom »Slovenska kulturno-gospodarska zveza«.

Dr. Dekleva je omenil, da je bila misel združevati obeh zvez sprožena že pred dobrim letom, da pa so z njenim uresničenjem odlašali v upanju, da se bo dal doseči sporazum z različni prosvetnimi zvezami v Trstu in zlasti s Slovensko-hrvaško ljudsko prosveto glede ustanovitve skupne osrednje organizacije. Naporu v tej smeri so bili zamen, čeprav tržaški Slovenci močno občutili potrebo, da bi se stremile vse sile. Ti napori za združitvi obeh zvez se bodo še nadaljevali. Govornik je poudaril, da sta Slovenska gospodarsko-kulturna zveza v Trstu in Slovenska kulturno-gospodarska zveza v Gorici že ob ustanovitvi sprejeli načelo, da mora takšna osrednja organizacija izključiti vsako strankarsko politično dejavnost, ostati strogo izven strankarsko političnega vrveža ter omejitvi svojo dejavnost na tiste elemente, ki so nesporno skupni vsem Slovincem. Na žalost vlada na Trškem razcepljenost v kulturno-prosvetni dejavnosti po političnih posameznikih. Komur je resnično pri srcu rast naše kulture in napredek našega gospodarstva, bi moral storiti vse, da se omogoči združitvi vseh sil za nacionalno samoohranbo naše skupnosti.

PODROČJE IN NALOGE NOVE ORGANIZACIJE

Nova osrednja kulturno gospodarska organizacija bo raztegnila svoje delovanje na vse ozemlje v Italiji, kjer prebivajo Slovenci, to je na Tržaško, Gorško, Benško Slovenijo in Kanalsko dolino. Nova skupna organizacija bo omogočila, da se narodna manjšinska problematika vodi in rešuje z enotnostjo pogledov na vsa vprašanja, ki so siicer v vsem podobna, če izvzamemo se-

Kaj pravijo naši čevljarji

Čeprav večina obrtnikov dela v lastni režiji in ni odvisna od delodajalcev, imajo obrtniki opravka z različnimi težavami, ki jih tarče in jim dajejo občutek negotovosti v današnjem gospodarstvenem položaju našega mesta. To preživlja gospodarsko krizo, ki bo kmalu postala kronična, če ne bodo v pravem času našli učinkovitejših sredstev proti njej.

Za danes nekaj besed o položaju čevljarstva obrti. Čevljarstvo propada predvsem zaradi tega, ker ni za to stroko mladega naraščaja. Mladina gre danes rajši v tovarne in mehanične delavnice, kar je nedvomno povezano z zanimivejšim delom pri popravilarnih strojih in drugih modernih aparatov. Prav

demo ta-le primer: za popolno popravilo enega para čevljev (nove podplate in pete) je potrebno približno tri ure dela. Recimo, da si čevljar računa za vsako uro 300 lir. Dodajmo še 500 lir za usnje, skupaj torej okoli 1.400 lir. Cene 1 kg usnja se namreč sukaajo med 700 in 1.500 lirami. Ker jim običajno samo delo ne prinaša dovolj zaslužka, so primorani čevljarji obrtniki nadaljevati z nadurnim delom zvečer ali celo ob nedeljah. Tisti čevljarji, ki pa delajo pri svojem obrtniku-delodajalcu, si skušajo zaokrožiti plačo z delom, ki ga opravljajo privatno doma zvečer. Tudi številni delavci, ki so čez dan zaposleni v tovarnah in drugih obratih, se bavijo po svojem 8-urnem delu doma s popraviljem obuvial in drugih usnjenih izdelkov.

V našem mestu dela okoli 400 do 500 čevljarjev. Kaže, da so kljub doseljevanju iz notranjosti Italije in iz Istre povečini še Slovenci; predvsem so to čevljarji, ki so prišli v mesto pred časom z naše bližnje okolice in bližnjih krajev.

Tržaški čevljarji so danes večinoma vpisani v seznam pri trgovinski zbornici; zato uživajo nekatere prednosti pri plačevanju taks in davkov ter so zavarovani v primeru bolezni pri bolnišnični blagajni obrtnikov; sami si tudi plačujejo prispevke za starost. O tem pričakuje se poseben zakon.

Kot vsaka stroka se tudi čevljarji pritožujejo, da ni med njimi prave slege, da bi lahko dosegli s skupnimi akcijami izboljšanje svojega položaja z zmanjšanjem davkov, ki so danes neprimerno visoki za to stroko, ki ima majhne zasluge. Nekateri čevljarji morajo poleg tega plačevati precejšnje najemnine; k temu je treba pristrževati še stroške za vzdrževanje prostorov.

Marij Ban

socialni

UTRINKI

ZAKRČENJE DELOVNEGA TEDNA TUDI V SVICI. Vprašanje skrčenja delovnega tedna na 44 ur je prišlo na dnevni red tudi v švicarskem narodnem svetu (parlamentu). Razprave o tem vprašanju se je udeležilo 19 poslancev, med temi je bila polovica socialistnih demokratov. Po mnenju nekaterih bi se 44-urni delovni teden moral uzakoniti in celo vnesti v ustavo. Ker pa v zveznem svetu že delajo na sestavi splošnega zakona o delu, so predlog o obvezni uvedbi 44-urnega tedna vrnili komisiji, ki ga je predložila in ki mora sedaj izdelati novo podrobno besedilo zakonskega osnutka.

POSLEDICE SKRČENJA DELOVNEGA TEDNA V AMERIKI. Medtem ko se v Švici razpravlja o vprašanju, ali naj se delovni čas zmanjša na 44 ur tedensko ali ne, velja v nekaterih deželah (Anglija, Avstralija itd.) že dolgo 44-urni teden, v Zedinjenih ameriških državah v nekaterih panogah pa tudi krajši delovni urnik. Tako imajo na pr. v industriji gume 36-urni teden, to da 10% v tej industriji zaposlenih delavcev opravlja prostovoljno še drugo delo za nadaljnji teden 44 ur, tako da dejanski delajo kar 72 ur tedensko. Se nadaljnjih 30% v industriji gume zaposlenih delavcev opravlja še druga postranska dela. Kljub vsem pridigam o 40-urnem tednu znaša povprečje tedenskega dela skupno mnogo nad 48 ur.

Velika Britanija tiska največ knjig

Na Angleškem tiskajo na leto več knjig kakor v katerikoli drugi državi na svetu. Anglija tudi izvozi v primeri z drugimi državami največ knjig, in sicer več kakor tretjino knjig, ki so bile natisnane na Angleškem. Zanimivo je tudi, da Angliji uvozijo več knjig kakor katerakoli druga država. Na Angleškem je okoli 400 založništvo in 9.000 knjigovozov. Med založniki so velika podjetja, ki uživajo svetovni sloves kakor Collins, Mac Millan, Logmans itd., pa tudi University Press v Oxfordu in Cambridgeu, ki izdajajo knjige bolj znanstvene vsebine iz skrženo naklado.

V letu 1956 je bilo natisnanih nekaj milijonov knjig, toda v Angliji je izšlo še vedno 19.000 novih knjig, to je mnogo več kakor v Združenih ameriških državah, ki imajo trikrat več prebivalcev in kjer so natisnili za polovico manj novih knjig kakor na Angleškem. Knjigame prodajajo vedno več kakor raznim javnim knjižničarjem, ki so doživela velike uspehe. Založba Penguins prodaja na leto okoli 10 milijonov izvodov. Za same knjigarnice obvlada velika težava v tem, da morajo imeti na zalogi veliko številko knjig. Tudi nove knjige namreč kmalu zastarijo. Tako mora imeti vsa majhna angleška knjigarna na zalogo približno 10.000 izvodov raznih knjig. Zanimivo je, da kupujejo vedno več knjig knjižnice in druge javne ustanove, med tem ko prodaja zasebnikom zaostaja.

Med založništvi je znano tudi podjetje Penguins, ki je bilo ustanovljeno leta 1955 in ki ne zalaga izvirnih del, temveč ponatiskuje dela drugih založništvo, ki so doživela velike uspehe. Založba Penguins prodaja na leto okoli 10 milijonov izvodov. Za same knjigarnice obvlada velika težava v tem, da morajo imeti na zalogi veliko številko knjig. Tudi nove knjige namreč kmalu zastarijo. Tako mora imeti vsa majhna angleška knjigarna na zalogo približno 10.000 izvodov raznih knjig. Zanimivo je, da kupujejo vedno več knjig knjižnice in druge javne ustanove, med tem ko prodaja zasebnikom zaostaja.

NEMŠKA AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA je v letu 1957 izdelala 1.210.000 vozil, ali 12,7% več kakor leta 1956.

Jugoslavija pričakuje italijanske goste

Ljubljana, v aprilu

Ze od nekdaj je znano da Slovenci radi potujejo. To nam je že nekako v krvi, povodi pa so seveda kaj različni. Poleg znanstvenih, strokovnih in športnih potovanj potujejo ljudje na obisk sorodnikov in znancev, v splošnem pa — posebno v novejšem času — največ za zabavo in ogled tujih krajev in mest. Cilji potovanj so seveda zelo različni: predvsem domača dežela in v širša domovina Jugoslavija. Radi pa pogledamo tudi preko meja naše domovine, v sosedno Italijo in Avstrijo. Posebno Italija je zavela v zadnjem času zelo pomemben turistični cilj naših ljudi, saj smo v preteklih mesecih doživeli skoraj pravo invazijo Slovencev v Italijo.

Če se vprašamo, od katere strani je turistični promet večji, ali iz Slovenije v Italijo ali narobe, je odgovor kakor na dlani. Italijanski turistični promet v našo deželo je v primeri z našim v Italijo v resnici pravi malenkost. Radi priznamo, da Slovenija, oziroma Jugoslavija nima takih svetovno znanih zanimivosti posebno s področja stavbarstva, slikarstva, kiparstva in dr. kar jih ima klasična dežela Italija. Poleg tega se očutijo tudi naša prastara težnja, ki nas vabi na jug, v deželo, kjer cveto oranže in citrone, kakor je navdajala z neodoljivo silo že Goetheja. Toda tudi naša dežela, ta mala Slovenija, ima obilico naravnih krasot, ki slovijo daleč po svetu. Tudi življenje v Sloveniji za tujca ni drago in še nekaj je, kar bi posebno poudaril: Pri nas še ne poznamo tistega mrzličnega razpoloženja, ki je v skoraj stoočstno motorizirani Italiji tako značilno. Pri nas ceste niso natrpane z vozili vseh vrst in idilični letovišni kraji dajejo turistom res pravi užitek, mir in sproščeno. Tu se delovni in poslovni človek res lahko odpoeje in si popravi od dnevnega trusča obrabljene živce.

Kako torej, da je obisk naših krajev izza meje tako malenkost? Mora da ondodni turisti ne poznajo lepote naše zemlje? Ali je temu kriva nezadostna in nepravilna propaganda, ki tujcu ne predloči dovolj nazorno vseh krasot in zanimivosti naše dežele? Svoj čas smo čitali v nekem slovenskem dnevniku, da je neki tržaški italijanski politik izrazil mnenje, da bi bilo potreb-

Ze takoj po kosilu, ko sem se na Jožefovo odpravil na katinarski avtobus, sem računal, da bo v Ricmanjih ta dan gneča; saj je pred mojim nosom odpeljal nabasan avtobus, medtem ko se je že polnil drugi voz. Končna postaja te proge je še vedno Katinara, čeprav je od tukaj naprej popolnoma gladka cesta in bi mestni avtobus lahko vozil, če že ne do Boršta ali Ricmanj, pa vsaj do Ključa. Sicer nas prav veseli, da imajo Milje že nekaj let izvrstno zvezo z mestom. Zakaj pa ne bi tudi našim vsem privoščili nekoliko več udobnosti. To tembolj, ker niso v tej zadevi potrebni pravi nobeni stroški, medtem ko je bil potreben za progo sv. Ana — Milje kup milijonov. Ne vem, ali so se Ricmanjci in Borštani že kaj zanimali za to vprašanje. Ako so se, naj se ne ustrašijo, da niso še ničesar dosegli in naj ne pozabijo pregovorov: Kdor išče, najde. Pravijo tudi: kdor trka, temu se odpre. Ugovor bi lahko bil, da imajo Ricmanje in Boršt že avtobusno, čeprav zasebno zvezo z mestom; sicer pa je tudi Milje imelo tako zvezo in poleg tega še plovno. Vendar je prej to zaspano mestce oživelo šele po uvedbi treblejske, Res, da so tukaj zasebne koristi v igri, vendar so koristi splošnosti vredne večjega upoštevanja.

Po žavejski cesti proti Logu so drveča motorna vozila vseh vrst. Pešev je po vseh cestah in stezah, ki vodijo v Ricmanje, kar mrgolelo. Krasno predpomladansko vreme je privabilo tudi izletnike iz Jugoslavije, ki so se pripeljali po kozinski železnici.

Ze kratka vožnja na Katinsaro je bila izredno prijetna. Priroda je bila praznično oblačena, svetoivanske in lonjerske hiše v dolini pod nami so se kopale v soncu, morje v Miljskem zalivu je bilo nepremično in pokrito z bleščicami srebrnom. Osprede pred morjem je bilo zavito v tanko, prosojno meglo, stakano iz sončnih žarkov okoli začarane pokrajine. Na levi strani stvarnost, na desni bajka.

Od Katinare naprej je cesta postajala vedno bolj živahna, dokler ni izginila pod pravcato procesijo pešev, medtem ko so motorna vozila stala drugo za drugim ob glavni cesti kakor nekaka krona nad ricmanjskim prazniškom. V procesiji je bilo vse, staro in mlado, od otrok, ki so komaj shodili in ki so jih starši vodili za roko. Ricmanje so bile polne vsega: ljudi, zabave, veselja, mladosti, ljubosti, igrač, domačih strukljev in finih mestnih slašic, surovih in kuhanih ginstaj, vina, izvrstnega domačega vina, vrtilk, strelščic in predvsem svetlega, spomladanskega praznika.

Da, ta ricmanjski pomladanski praznik je nekaj edinstvenega, lahko bi mu rekli praznik prvih vijolic in prvih toplih sončnih žarkov in mlade ljubezni. Za to se je treba zahvaliti času, to je dnevu pred nastopom pomladi, in legi ricmanjske vasi v zavetju pred kraško burjo. V Ricmanjih smo uživali pristlino spomladanskega vremen, medtem ko je bilo na Katinarskem vrhu že občutno hladno, skoraj mrzlo. Kdo naj bi pod takimi pogoji zamudil ricmanjski praznik, ko ve, da ga ne bo mogel odsko-

Kultura in življenje

»Vsebine slovenskih leposlovnih del«

Prof. Martin Jevnikar je v samozaložbi tik pred veliko nočjo izdal v Trstu IV. del svojih »Vsebin slovenskih leposlovnih del«. Tako je zaključil veliko delo, ki se ga je lotil pred petimi leti: prebral je naše pripovedništvo in drame ter podal vsebino vseh kakorkoli pomembnih povesti, romanov, novel in gledaliških iger, ki jih je ustvarilo slovensko pero. Začel je z najstarejšo književnostjo, ki je prišla v poštev: z Linhartovino komedijama (1789/90). Prvi del (v drugi, izpopolnjeni izdaji je izšel 1956) sega do naturalizma in zajema še Antona Medveda (okr. 1900); v njem srečamo 23 piscev in 89 obravnavanih del. Drugi del (1954) prinaša dobo naturalizma in moderne (1895-1920); v tej knjigi je 16 piscev s skupaj 60 deli. Telo kasneje (1955) je Jevnikar v III. delu prikazal desetletje 1920-1930; predstavlja je 12 pisateljev z 58 deli. Zadnji, IV. del, pa je izšel pravkar in prikazuje sodobnost (1930-1945); 21 piscev in 67 del. V Dodatku je avtor nakratko označil še 16 mlajših književnikov, ki danes pišejo bodisi v Sloveniji bodisi v bližnji ali daljnem tujemstvu. Format vseh štirih zvezkov je priročen in enak, prav tako je enak tudi tisk (tiskarna Graphis), le papir je različen. Vsaka knjiga ima lastno paginacijo; najdebelejša je zadnja. Skupno obsegajo Jevnikarjeve »Vsebine« čez 1000 strani.

Človek si komaj lahko predstavlja, koliko ur je moral Jevnikar predsedati, da je prebral to množico knjig, koliko je bilo treba potrpljenja in vztrajnosti, koliko prelistavanja in iskanja — koliko volje, da je opravil to veliko delo; saj vsi vemo, da ni imel opravka samo z zlatom, temveč tudi z mnogo manj vrednimi kovinami!

Snov je urejena takole: Jevnikar najprej podaja vsebino nekega pripovednega ali dramskega dela, nato pa (v drobnejšem tisku) pove vse potrebno o času in kraju izida, o pomenu in značilnosti; navadno se opre še na kako

kritiko, ki je tisto delo obravnavala. Iz teh kritik pogosto in nepristransko zajema; ponatiskuje jih v obliki citatov. Seznam nastopajočih oseb imamo v IV. delu samo pri dramah, kar je zelo pametno.

Komu so »Vsebine« namenjene? Predvsem profesorjem slovensčine, častnikarjem, urednikom in vobče kulturnim delavcem. Kdor bi mislil, da so prijetni in kratkočasno branje («ki ga ni moč odložiti»), bi se hudo motil. »Vsebine« so znanstveno delo. Koristile bodo zlasti tistim, ki našo književno zgodovino poznajo iz branja, pa so že veliko pozabili in bi si radi osvežili spomin. »Vsebine« bodo lahko tudi pomožna knjiga pri pouku naše književne zgodovine v srednji šoli. Slišimo glasove, da bodo dijakom v potuho: da bodo še manj brali kakor doslej, češ zdaj imajo že vse na krožniku, celo že prežvečeno. Ta pomislek je upravičen. Toda nič manj tehtna ni misel, da bodo »Vsebine« v boljših dijakih budile veselje d branja, zavoljo obširnih in izbranih kritičnih opomb vzgajale v njih kritičnega duha ter mogoče celo spodbujale in usmerjale naš pisateljski naraščaj.

Ni dvoma, da se ne bodo vsi poznavci slovenske književnosti docela strinjali z Jevnikarjevimi izborom piscev oziroma z izborom njihovih del. (V IV. delu bi npr. bolj sodila Stanko Majcen in Slavko Savinšek kakor Mimi Malenšek. Izpuščena sta tudi Ferry Bukvič in Marjan Marolt). A to je že stvar kritičnega čuta oziroma estetskega okusa, ki je pri vsakem človeku drugačen. Prof. Jevnikar je opravil delo, kakršnega se zlepa ne bi kdo lotil. Če željman v globino in je njegovo izražanje nekoliko enolično — obnova je nujno suhoparna — pa je s svojo neutrudno prihodnostjo zajel vsjo širino naše pripovedne in dramske umetnosti. Ko imamo zdaj pred sabo 72 piscev (brez Dodatka) in vsebino 274 del — ob katerih so omenjena tudi manj važna — šele vidimo, koliko rade je treba, da se zaskripi zlato rudo. Vidimo, da smo dali svetovni epiki in dramatični delci, ki je sorazmeren piclemu številu Slovencev

na svetu; dva ali tri romane... ki pa jih bomo morali sami prevesti v kak svetoven jezik.

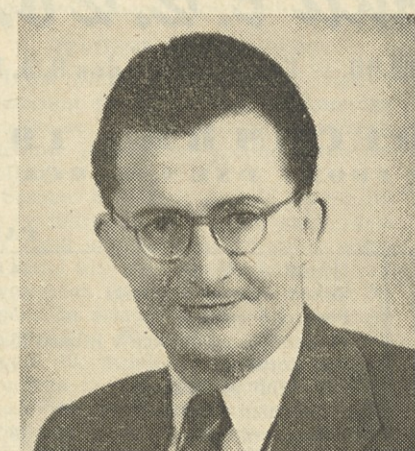
PETMILIJONSKA LITERARNA NAGRADA PODOJENA IN PRELOŽENA

Lansko jesen smo poročali, da je milanski tehnik »Oggie« ustanovil nedeljno literarno nagrado v znesku 5 milijonov lir za roman, ki se ni bil natisnjen in v katerem je glavna oseba ženska. Rokopise je bilo treba poslati do 31. decembra, nagrada pa naj bi bila podeljena na letošnjo veliko noč. Dopusčeni jeziki so bili: italijanščina, francoščina, nemščina, španščina in angleščina.

Zdaj poroča »Oggie«, da je prišlo skupno 226 rokopisov, od teh 24 takih, ki niso ustrezali pogojem natečaja. Zato je bilo prebranih le 202 rokopisov, in sicer 167 italijanskih, 19 francoskih, 11 angleških, 4 španski in 1 nemški. Razsodišče, ki mu je predsedoval ravnatelj »Oggija« Emilio Radius, je menilo, da noben rokopis ne zasluži nagrade. Pač pa so nepodeljeno nagrado 5 milijonov podvojili in jo razpisali za veliko noč 1959. Tako bo čez leto dni srečni zmagovalec tega natečaja (če bo kakšen!) prejel kar 10 milijonov lir. Letos je šel torej up vseh 226 tekmovalcev po vodi. »Al bo kal rodilo seme, kdor ga seje, sam ne ve,« bi vzdihnil naš Prešeren. v. b.

35 let Bambičeve grafike

Leta 1923 so bile objavljene prve Bambičeve risbe in že leto nato so mladički poverili ilustriranje Cankarjevega »Hlapca Jerneja« po Regentovem italijanskem prevodu. (Zal. Parnasso, luksuzna izdaja), ki je danes prava bibliofilska redkost. Poslej je Milko Bambič sodeloval pri številnih periodičnih publikacijah in sam okrasil čez 60 knjig (zadnjo šolsko knjigo Mavrica, ki je izšla lansko leto). Bambič se je prav tako uspešno uveljavljal v reklamni. O njegovem uspehu na tem področju govori še danes etiketa »Radenska«, ki je preživela tudi vse revolucionarne struje umetnosti. Leta 1930 je v Zagrebu ustanovil reklamno podjetje »Reklamografika«. Leta 1939 pa je postal umetnostni sodelavec filmske družbe »Jugoslavija«. Bambič je prvi vpeljal litografirano mladinsko knjigo (Ribčič: »Miklavževa noč«). Sam pa je ustvaril tudi nagradni slikanici »Kralj Honolulu« in »Fizolčiki«; njegova slikanica »Čudoviti nos« izhaja zdaj v mladinskem mesečniku »Galeb«. Bambič se zna čudovito živjeti v otroško dušo in to je morda tista skrivnost, ki ga ohranja tudi na zunaj neverjetno mladostnega.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Prispevki samih bralcev in bralk, to je šolske mladine, trdno vežejo list z resničnim življenjem in z mladimi otroškimi dušami.

VELIKONOČNA STEVILKA »GALEBA«, lista za mladino, prav nič ne zaostaja za dosedanjimi. Po opremljenosti celotnega lista ilustratorja sta še vedno R. Hlavaty in M. Bambič. Prva stran je posvečena dvestoletnici V. Vodnika. Prav je, da se je urednik spomnil stoletnice iznajditelja ladijskega vijaka J. Kessla, katerega življenje je bilo tesno povezano z našo domačo zemljo in s Trstom. Tudi rubrika »Naši kraji v preteklosti« — v tej številki so prišle na vrsto Opčine — kaže uredniškovo voljo, da da listu čim bolj domače ozadje. Pris

Uporaba sladkorja v današnjem gospodinjstvu je postala vsakdanja navada, skoraj mehanična potreba. Če pa bi vprašali ljudi, kaj je prava sladkor, bi marsikdo ne odgovoril bolje kot Marijanček, ki je dejal, da je to nekaj belega, kar da mama v kavo, da postane sladka. Strokovnjaki pa nam odgovarjajo, da je sladkor del najbolj koncentrirane sončne energije v naravi. Z uživanjem sladkorja uživamo v resnici del sonca, ki je spremenil svojo energijo v drobne sladke kristaličke.

Sonce pošilja dnevno s svojimi žarki ogromne količine toplotne moči in daje svetu življenje. Strokovnjaki trdijo, da vsako minuto izžareva nad 100 milijard milijard kilovatnih ur energije. Ta energija je povečini neizrabljena, zato je bil dolgoletni sen mnogih učenjakov, kako bi to neizkoriščeno energijo uporabili za človeški pretek. Pri tem raziskovanju pa so dosegli, da se najpopolneje spremeni sončna energija v korist človeka prav v rastlinah, iz katerih pridobivamo sladkor.

CLOVEK NE BI MOGEL ŽIVETI BREZ SLADKORJA

Sladkor je človeku nujno potreben in brez njega ne bi mogel živeti. Z njim je povezana vsa zgodovina človeštva. Še veliko prej, preden ga je začel človek umetno pridobivati v tovarnah, ga je človeški organizem že sam pridobil v zadostni meri iz užitenih hranil, tako iz žita, sojčevit itd. Prvi napotek k umetnemu pridelovanju pa je človeku pokazala čebela, ki je že pred tisoč leti iskala sladki

sok v cvetlicah, ga nato v sebi očistila, zgostila in pretvorila v užiten med. Kitajci in Indijci so po njenem zgledu odpirali sladkorni trs in skrli iz njega trsni med, kot so ga imenovali. Iz vzhodnih dežel je sladkor zanesel v Malo Azijo perzijski kralj Darij, ko se je vrnil z vojaškega pohoda iz Indije. Ob vdoru Arabcev iz severnoafriških pokrajin v Španijo, pa so sladkor zanesli še v Zahodno Evropo.

Zdravniki in dietičarji so v zadnjih letih dognali prvenstveno važnost sladkorja za človeški organizem. Sedavili so letevico minimalnih količin kalorij, ki jih človek potrebuje glede na delo, svojo težo in starost. Tako sta znanstvenika Passmore in Durrin ugotovila v ZDA, da potrebuje 29-letni moški z višino 168 cm in težo 66 kg tedensko najmanj 3670 kalorij za običajno gibanje in razvedrilo, 140 za umivanje, oblačenje in britje. Oseba, ki vozi avto, porabi na minuto 2,8 kalorij, jahač 10, kolesar in plavec 11 kalorij itd.

Porabljeno energijo pa najhitreje nadoknadimo prav s sladkorjem. Tako so izračunali, da daje kosček sladkorja zadostno energijo za 2 minuti dirkanja z jahalnimi konjem, za 7 minut navadnega kuhinjskega dela in celo za četrto ure pletenja.

Sladkor hrani mišice, kroži po krvi pod obliko glukoze ter potrebuje

BOGASTVO NAŠE ZEMLJE

Sladkor še vedno premalo cenimo

manj kot 15 minut, da ga telo absorbira. Človeško telo ima okoli 500 mišic, ki predstavljajo 40% celotne teže. Brez glukoze mišice ne bi imele moči in telo se ne bi moglo gibati.

SLADKOR POTREBUJEJO ZLASTI MISICE

Poleg tega daje sladkor mišicam tudi toploto in tako pomaga vzdrževati telesno temperaturo. Podrobne študije o tem je podala Lucie Randouin, ravnateljica Instituta za socialno higijeno prehrane in za svetovno organizacijo zdravstva. Ta je dejala, da ne more dovolj poudariti, da je sladkor idealna prehrana proti mrazu in naporu, da je najlažja hrana v vročini in za športnika. Posebno priporočila sladkor osebam, ki so intelektualno preobremenjene s delom. Po njenih ugotovitvah potrebuje človeško telo dnevno najmanj 150 do 200 gramov sladkorja različnega izvora.

Sladkor uživamo v različnih hranilih, vendar pa mora organizem ta hranila šele pretvoriti, da dobi glukozo, medtem ko je uživanje že kristaliziranega sladkorja, ki ga dobimo iz tovarne, veliko izdatnejše. Kristalizirani sladkor se brez težav in v najkrajšem času spremeni v glukozo. Zaradi tega zavzema prvo mesto kot najhitrejša in najužitnejša hrana, ki ga poznamo.

PREDSODKI O SLADKORJU

Ko smo ugotovili, kakšne važnosti je sladkor za prehrano, naj dodamo še nekaj besed o napačnih pojmih glede tega hraniva. Nekateri namreč trdijo, da sladkor redi in ga zato odsvetujejo ljudem, ki so nagnjeni k temu. To ne drži. Kar človeka debeli, je preveliko uživanje hranil, ki jih organizem ne porabi docela. O sladkorju pa lahko rečemo, da je celo koristen za tistega, ki hoče shujšati. Opažamo, da uživanje sladkorja pred jedjo pri veliki večini zmanjšuje apetit, razen tega pa je znano, da se s sladkorjem lahko ubranimo tudi občutka lakote.

Drugi zopet trdijo, da je proizvod sladkornega trsa boljši kot pa proizvod sladkorne pese. Tudi to so znanstveniki ovrgli. Predelani sladkor je popolnoma enak ne glede na izvor. Pravi izdelovalec sladkorja je namreč narava, v tovarni ga samo predelajo in očistijo.

RUMENA PLEMENA ZAUŽIJEJO NAJVEČ SLADKORJA

Ob koncu še nekaj zanimivih podatkov o potrošnji sladkorja po svetu. Zapadna Evropa je v lestvici glede porabe sladkornih proizvodov na precej nizki stopnji. Povprečno pride na vsakega prebivalca na dan 50 do 85 gramov sladkorja; zaužiti sladkor ima le okoli 6 do 10% vseh po-

trebnih kalorij. Letno torej porabi v zahodnih državah 18 do 30 kg na osebo. Precej sladkorja porabijo Angličani, pri katerih doseže letna poraba 36 kg na poedince; še mnogo bolj pa ga cenijo skandinavski narodi, pri katerih znaša potrošnja kar 44 kg na osebo v enem letu.

Mnogo več sladkorja zaužijejo Američani; pri njih predstavlja zaužiti sladkor 16% vseh potrebnih kalorij.

Američan potroši povprečno 45 kg sladkorja na leto. Prvo mesto na svetovni lestvici pa so zasedli Avstralcji s 55 kg letno na osebo. In vendar niso dosegli rekorda niti Avstralcji! Poznanci razmer namreč trdijo, da uživa sladkor rumena plemena v veliko večji meri kot belci. Žal, da o tem ni podrobnih podatkov.

— an —

Milijarde za jugoslovanske tovarne

39 MILIJARD ZA TOVARNO VISKOZE

Kmalu začne obratovati v Srbiji novo zgrajena tovarna viskoznih proizvodov v Loznici. Tovarno so gradili 4 leta; opremlili so jo z najmodernejšimi stroji in napravami. Izdatki za gradnjo, stroje in stanovanja delavcev in nameštencev so znašali nad 30 milijard din. Tovarna je velike važnosti ne samo za lozniški kraj, temveč za vso jugoslovansko tekstilno industrijo, kajti v njej bodo proizvajali letno okoli 16.000 ton umetnih vlaken volnene in bombažne vrste v vrednosti kakih 16 milijard din. Proizvodnja bo zadoščala vsem potrebam jugoslovanske industrije, presežek proizvodnje bodo izvažali. Razen navedenega bodo v tovarni proizvajali letno okoli 3000 t umetne svile, 720 t »kord«-a za avtomobile in 540 ton celofana. Za zdaj bodo začeli s poskusno proizvodnjo. Ko pa bo tovarna prešla na redno proizvodnjo, se bo uvoz umetnih vlaken za jugoslovansko tekstilno industrijo zmanjšal. Razen proizvodov, ki se uporabljajo v tekstilni industriji, bo tovarna proizvajala kot postranske proizvode tudi določeno količino ogljikovega disulfida, Glauberjeve soli in pa električno energijo za potrebe tovarne. Organizirali so tečaj za tehnološko izobrazbo osebja, nekaj delavcev in strokovnjakov pa so poslali na specializacijo v razna domača in tuja podjetja. Poleg tovarne so zgradili sodobno stanovanjsko četrt — Novo Loznico.

BUDVA DOBI TOVARNO EMBALAŽNEGA STEKLA. Občinski ljudski od-

bor v Budvi (Crna gora) je nedavno tega razpravljalo o možnosti zgraditve tovarne za proizvodnjo embalažnega stekla. Takega stekla potrebuje Crna gora mnogo, možnosti za uspešno delo tovarne pa so velike in pogoji ugodni. Osnovnih surovin za izdelavo stekla je dovolj, a tudi kakovost stekla bi bila prav dobra, ker je bentonit v Petrovcu, ki bi ga izkoriščali kot glavno surovino, prav tako odlične kakovosti.

VELIKA TOVARNA SLADKORJA V BITOLJU. Pred nekaj leti so začeli v Bitolju graditi tovarno sladkorja z letno zmogljivostjo 20.000 ton čistega sladkorja. Tovarna bo za časa sladkorne kampanje (v 100 delovnih dneh) predelala 15.000 tona sladkorne pese. Za melaso, iz katere se da pridobiti krušni kvas, se ne zanimajo samo v Makedoniji, temveč tudi v Grčiji. Ko so začeli graditi tovarno, je bila slakovna pesa skoraj neznan kultura v bitoljskem kraju. Sedaj pridelajo okoli Bitolja že toliko sladkorne pese, da je z njo zagotovljeno redno obratovanje tovarne. Lani je samo bitoljski okraj dal 2083 vagonov pese. Gojenje sladkorne pese v Makedoniji je organizirala tovarna s pomočjo 5 agronomov in 26 tehnikov. Tako je dosežen povprečni donos 20.822 kg pese na vsak hektar. Letos računajo na pridelok 5000 vagonov pese, ki bo krila 33% potrebe tovarne; prihodnje leto, ko bodo začeli s poskusnim obratovanjem bodo s sladkorno peso posadili 4650 hektarov.

Vesele velikonočne praznike voščijo naslednje tvrdke:

Kmečka banka r. z. o. j.

GORICA, UL. MORELLI 14, TEL. 22 06 — Ustanovljena dne 9. 3. 1909

BILANCA 31. DECEMBRA 1957
ODOBRENA NA OBČNEM ZBORU DNE 9. MARCA 1958

AKTIVA	PASIVA
Blagajna 8.573.794	Hranilne vloge 94.878.329
Banke 26.140.514	Tekoči računi - Upniki 59.626.602
Lastni vrednostni papirji 34.122.000	Pasivni lombard 151.277
Menice 23.661.903	Polagatelji za menice v inkaso 23.650.353
Tekoči računi - Dolžniki 68.765.537	Razni računi 1.614.007
Posojila na vknjižbo 8.135.700	Zadružno premoženje:
Premičnine 300.001	Zadružni deleži 12.073.000
Nepremičnine 5.500.000	Rezervni sklad 4.681.000
Menice v inkaso 20.236.344	Fond za likv. uslužbenecv 4.162.912
Razni računi 2.728.025	Dobiček v letu 1957 200.837.480
Fond za likv. uslužbenecv 4.162.912	1.489.250
	202.326.730
Evidenčni računi 167.565.237	167.565.237
Lir 369.891.967	Evidenčni računi
	Lir 369.891.967

PREVOZNA IN SPEDICIJSKA TVRDKA

Giorgio Vittorelli

GORICA
UL. ALFIERI, 17/A
Telef. 5004/5404

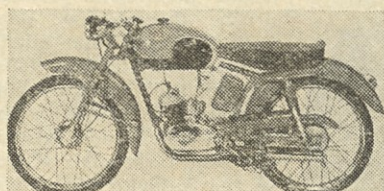
TRST
UL. LAVATUO 2
Telefon, 24. 091

MEHANIČNA DELAVNICA

Simič Marij in Bernarda

predstavništvo motociklov „CIMA“ „NASSETTI“

„ATALA“ in dvokoles. Ti motocikli nimajo evidenčnih tablic

OPČINE, NARODNA 46
Telefon 21-322

Impexport

TRST, Ulica Cicerone 8 - Telefon 38-136 37-725
Telegram IMPEXPORT - TRIESTE

UVAŽA: USAKOVRSNEN LES, DRVA ZA KURJAVO, GRAĐBENI MATERIAL

IZVAŽA: TERSTIL, KOLONIALNO BLAGO IN RAZNOVRSTNE STROJE

Operira po tržaškem in goriškem sporazumu
Specializirano podjetje za vsakovrstne kompenzacije

Impexport

JUGOLINIJA

RIJEKA - Poštni predal 379

Telegrami: JUGOLINIJA - RIJEKA 26-51, 26-52, 26-53
Teleprinter: JUGOLINE 02526

VZDRŽUJE REDNE BLAGOVNE IN POTNIŠKE PROGE

Z/NA JADRAN — SEV. EVROPA vsakih 10 dni
SEV. AMERIKA vsakih 15 dni
BLIŽNJI VZHOD vsak teden
DALJNI VZHOD vsak mesec
GRČIJA in TURČIJA vsakih 15 dni

Zastopstvo v Trstu: "NORD-ADRIA", Agenzia Marittima di V. BORTOLUZZI — Telegrami: „NORD-ADRIA“ Trieste - Tel. 37-613, 29-829 Uradi: TRST, Piazza Duca degli Abruzzi št.

SPLOŠNA PLOVBA

Sedež Piran

Predmet poslovanja: pomorski prevozi dolge in obalne plovbe.

Centrala Piran — Telefon 57, 58

Komercialni oddelek: Ljubljana - Tel. 23-147

Telex: 031 85

Brzjav: PLOVBA Piran oz. PLOVBA Ljubljana

Kmetovalci in vrtnarji!

Po ugodnih cenah lahko nabavite semenski grah »Holandski« in vse druge domače in uvožene vrste.

Vseh vrst uvožena in doma pridelana semena, trte, sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice itd. — Poljedelske stroje in druge potrebščine.

Marinac Vladimir

Strada Vecchia per l'Istria
Tel. 41-176

Cicli

COTTUR

TRIESTE
Via Crispi 8-9
Telefon 93 982

Znano ime in znana znamka = garancija = dokazila = motorna kolesa in nadomestni deli - širajno konkurenčne cene - posebni popusti za izvoz

Zaloga premoga in drv za kurjavo ter stavbnega materiala

Ivan Poropat

ULICA SALTUARI 2 - TEL. 61-165

PEKARNA

Zafred Marij

Trst, Campo Belvedere, 2

VSE ZA KMETOVALCE EDVARD FURLANI

TRST - UL. MILANO ŠTEV. 18 - TELEFON 35-169

Krma za živino — Žita — Umetna gnojila — Žeplo — Modra galica — Poljedelski stroji — Orodje — Vsakovrstna semena i. t. d.

Jucc.

Bernardino

BOGATA IZBIRA TKANIN ZA MOSKE IN ŽENSKO KONFEKCIJA - DEŽNI PLASCI KRAVATE ITD.

TRST - Ulica S. LAZZARO 13 a
Telefon 23-810

A. BOLKO mr. ph.

UVOZ-IZVOZ

Farmaceutski proizvodi in kemikalije
TRST - UL. TORREBIANCA 21/II

TELEFON 31-315

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNENEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

Elija Čuk

Gorica, trg Cavour, 9
Telefon 35-36

Kolesa, motorna kolesa, radijski sprejemniki, šivalni stroji, pritikline

Goriška nabavno prodajna zadruga

GORICA, UL. DON BOSCO, 46 - TELEFON 26-08

uošci veselo velika noč!

Jožef Kerševani

GORICA, Corso Italia 24 — Tel. 26-43
TRST, Ulica Coroneo 45

IMPORT EXPORT

izvozi razni biciklistični material, bicikle, bicikli motore, sve vrste guma za bicikle, motore i automobile, radioaparate, šivake mašine i razne druge predmete za široko potrošnju.

Ogledajte si naš stand na zagrebačkom prolećnom sajmu

Trgovina z manufakturnim blagom in drobnarijo

Peter Pavel Cepar

TRST - ULICA UDINE 36 - Telefon 28 296

Gostilna

Čistrouška

TRST, ul. S. Nicolò 1 - Tel. 37-918

Cenjenim gostom

želimo veselo

veliko noč

Kmečka posojilnica Nabrežina

vabi svoje člane na redni letni občini zbor, ki se bo vršil v nedeljo, 13. aprila v Nabrežini

Buget Tomažič Trst

Ulica Cassa di Risparmio št. 3 — telefon št. 35-301

Bar Central

OPČINE, Narodna ulica 48 - Telefon 21-067

želi vsem cenjenim gostom veselo veliko noč!

ZALOGA STAVBNEGA MATERIALA IN LESA

Celestin DANEU

OPČINE - NARODNA 77 - TEL. 21-034

TRGOVINA JESTVIN

ŠKABAR JOSIP

OPČINE
NARODNA ULICA 48
TELEFON 21-026

OPČINE

Narodna ulica št. 61

Telefon 21-046

ZORA COK

LASTNIK

Kina na Opčinah

ŽELI CENJ. OBISKOVALCEM VESELO VELIKO NOČ!

TVRDKA

USTANOVljena LETA 1866

Keržè

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO

Peči trajnogoreče na premog, plin in električno — Najmoderneje peč, štedilniki

ZOPPAS

Emajlirani štedilniki najmodernejših oblik na vsa goriva. Popolna oprema za kuhinje, jedilnice, restavracije iz emajla, nerjavčega (Inox) jekla, stekla itd. Električni likalniki, sesalci za prah, pralni stroji, grejci za vodo, hladilniki. Dekorativni predmeti umetne obrti, od keramike do brušenega kristala. Lestenci ter vseh vrst električnih luči, klasične in moderne oblike.

TRST
Piazza S. Giovanni 1.
Telefon 35-019

Ribarič Ivan

UVOZ

IZVOZ

VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV

TRST - ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA

TRST. Cene brazilske in malezijske kave so neznatno popustile, medtem ko so se cene srednjameriških vrst kave ustale. Na italijanskem tržišču je skoraj popolno mrtvilo. Isto velja za tržaški tranzitni trg.

Povprečne cene kave na viru proizvodnje, **brazilska kava**, v lirah za 1 kg fob.: Rio N.Y. 5 500, Rio N.Y. 3 520; Victoria 5 good to large bean 475; Santos extra prime good to large bean 800; **srednjameriška kava**, v dolarjih za 50 kg fob.: Ecuador extra superior naravn 44; Haiti naravna XXX 45; Salvador 60; Kostarika 58-60; **arabska kava**, v šilingih za 50 kg cif.: Gimma 324; Moka Hodeidah 1 390-400; **afriška kava**, v šilingih za cwt. cif.: Tanganika »A« 410-415; Tanganika »AA« 425-440; Kenya 430-450; Uganda oprana in prečiščena 300; Malesia AP-1 306, Malesia AP-2 274; **indonezijska kava**, v holandskih florin-kih za 50 kg cif.: Java 360-370.

SLADKOR

TRST. Na mednarodnem tržišču s sladkorjem so cene evropskega sladkorja ustale ali se nagibajo navzgor, medtem ko so cene srednjameriškega popustile. Cene sladkorja na viru proizvodnje so naslednje: angleški sladkor fin v vrečah iz jute proti takojšnjemu vkrcanju 41/17/6 funta šterlinga za tonco cif. Trst, id. »SMX« 41/7/6 pod istimi pogoji; francoski sladkor fin proti takojšnjemu izročitvi fco. odhod Venetmiglia v papirnatih vrečah 70 lir/kg; nizozemski sladkor tipa »A« proti vkrcanju v aprilu 46,85 nizozemskih florin-ov za stot cif. Genova in 47,45 za stot cif. Trst; belgijski sladkor fin 620 frankov za stot cif. Trst proti vkrcanju v aprilu; kubanski sladkor fin v bombažastih vrečah 105,50 dolarja za tonco cif. italijanska pristanišča; proti vkrcanju v maju, juniju, juliju; venečelski sladkor v papirnatih vrečah 105,50 dolarja za tonco cif. italijanska pristanišča; mehikanski sladkor v bombažastih vrečah 104,50 dolarja za tonco cif. italijanska pristanišča.

KAKAO

TRST. Cene kakava v zrnih na viru proizvodnje so naslednje: Accra good 323/9 šilingov za 50 kg cif. Trst proti vkrcanju v marcu-maju, 325 proti vkrcanju v aprilu-juniju; Lagos good 322/9 proti vkrcanju v aprilu-juniju.

POPER

TRST. Cene popra so ustale. Aktivnost trga je precejšnja. Navajamo cene popra v šilingih za cwt. cif. Trst proti vkrcanju v aprilu: Sarawak special črni London quality 191, itd. tipa »Asta« 198; Sarawak bel 312/6; Tellicherry 215, id. »extra bold« 220; Malabar 210.

Italijanski trg

Italijanski trg s kmetijskimi pridelki ni bil v zadnjem tednu razgiban zaradi prevladnosti prekupevalcev. Zanimiv pojav je bil okrepitev cen masla na nekaterih važnih tržiščih padse nižnje, kot so n. pr. Reggio Emilia, Mantova in Vicenza. Cene ostalih pridelkov se niso bistveno izpremenile.

ZITARICE

MILAN. Mehka pšenica fina 7500-7600, dobra 7150-7250, navadna 7050-7100; trda pšenica dobra 8000-8900; pšenična moka tipa »00« 10.400-11.500; krušna moka tipa »00« 9400-9600, tipa »1« 8800-8900; moka za testenine tipa »00« 9600-9800; pšenični zdrob tipa »00« 11.400-11.500; tipa »1« 11.11.100; pšenični otrobi 3100-3200; rumena koruza fina 5300-5400, srednje vrste 4300-4400, navadna 4000-4100; inozemska koruza 4200-4500; koruzna moka fina 6200-6300, srednje vrste 5250 do 5300, navadna 4700-4800; inozemska rž 4250-4400; inozemski ječmen 4000-4400; oves 3750-4200; inozemski oves 3550 do 3600; proso 4700-5500; inozemsko proso 4100-4200.

VERCELLI. Neoluščeni riž v cene ni vključena pristojbina na sklenjeno kupčijo, ki znaša 1070 lir; Pierrot 6500 do 6800; Balillone 6500-7000; Roncarolo 6000-6600; Ardizzone 6600-7200; G. Rossi 7700-8200; Maratelli 7400-8000; Rizzotto 7100-7900; Razza 77 7200-7900; R. B. 7500 8400; Sessia 7600-8000; Arborio 8400-9600. Oluščeni riž: navaden 10.300-10.500; Pierrot 11.600-11.900; Balillone 12.200 do 12.600; Ardizzone 12.700-13.000; Maratelli 14.300-14.800; Rizzotto 14.14.800; Razza 77 14.14.800; R. B. 16.600-17.500; Arborio 17.500-18.500.

ZIVINA

LUGO. Živina za rejo: krave 350-440 tisoč lir par; breje krave 400-500.000 lir par; krave s teletom 420-650.000 lir par; junci in junice 2-3 leta stari 5 stotov teških 335-370.000 lir par; breje krave prvekinje 190-200.000 lir glava; telice 2 stota težke 85-100.000 lir par; krave mle-

karice 130-325.000 lir glava. Klavna živina: voli 6 stotov teški I. 390-420, II. 260 do 280; krave 6 stotov težke I. 310-390, II. 260-280; junci 5 stotov teški I. 350-440, II. 290-320; telčki 490-540.

Praščiki za rejo 540-580; suhi praščiki 370-440; praščiki za pitanje 100-150 kg 325-330, nad 150 kg 350-365.

Vprežni konji 200-220 lir/kg žive teže ali 100-130.000 lir glava; konji za zakol 230-240; zrebeta za zakol 310-330; mežgi za delo 100-110 lir/kg ali 60-70.000 lir glava; mežgi za zakol 160-180; vprežni osli 90-100 lir/kg, ali 50-60.000 lir glava; osli za zakol I. 180-200, II. 170-180; ovce 210-240; jagnjeta 420-480.

KRMA

MILAN. Seno majske košnje 3200 do 3400; otava 3100-3500; detelja 2900-3000; stlačena slama 800 900; pogache iz zemeljskih lešnikov 5200-5400; koruzne pogache 4300-4400; lanene pogache 5000-5200; pogache iz tropin 900-1000; moka iz zemeljskih lešnikov 4800-4900; kokosova moka 3700-3800; koruzna moka 3700 do 3850; lanena moka 4600-4700.

PERUTNINA IN JAJCA

MILAN. Živi piščanci extra 1050, I. izbire 980-1000, II. 800-850; živi inozemski piščanci 480-540, jugoslovanski 430-450; zaklani piščanci izbrani; inozemski zmrzjeni piščanci: madžarski 550-620, jugoslovanski 500-550; žive kokoši 700-750; žive inozemske kokoši 520-570; zaklane kokoši 900; inozemske kokoši zaklane v Italiji 750; inozemske zmrzjene kokoši 500-650; zaklane pegatke 1350; mladi golobi zaklani 850-900; navadni golobi zaklani 1000-1100; inozemske zmrzjene pure 600; inozemski zmrzjeni purani 550; zaklane race 520 do 550; zaklani zajci 450-480; zaklani zajci s kožo 580-630, brez kože 580-620.

Sveža jajca I. 24-25.50 lir komad, navadna 21-22.50; inozemska sveža jajca 19-24.80 lir po teži.

MLECNI IZDELKI

CREMONA. Maslo iz smetane 640-660, maslo II. 530-560, III. 500-520, IV. 450-470; sbrinz svež 480-500, 3 mesece star 580-620; provolone svež 450-490, 3 mesece star 560-570; grana svež 480-500; majski proizvod 1956-57 650-700, majski proizvod 1956-57 650-700, majski proizvod 1956-57 650-700, emmenthal svež 500-520, 3 mesece star 560-580; italico svež 410-420; taleggio svež 350-360.

OLJE

FIRENZE. Prvovrstno olivno olje do 1% kisline 540-560, do 1,50% kisline 510-540, do 2,5% kisline 490-510, do 4% kisline 470-490; dvakrat rafinirano tipa »A« 465-470, tipa »B« 395-405; prvovrstno semensko olje 350-355; olje iz zemeljskih lešnikov 370-375.

ZELENAJA IN SADJE

VERONA. Karčofi navadni 15-22 lir komad; korenje 70-90; cvetača 25-30; ohrovt 20-40; cikorkija Katalonija 45-55; rdeči radič 80-200; zelen radič 200-300; čebula 15-30; čebulice 40-55; rožmarin 130-180; žajbelj 140-200; koromac 35-70; solata 90-130; krompir navaden 26-30, izbrane vrste 32-40; paradizniki 250-320; por 60-80; peteršilj 300-450; redkvice 140 do 200; zelena navadna 280-400; repa 200-350; špinaca 50-80; bučice 220-300.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	5. 3.	19. 3.	3. 4.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	223 ³ / ₈	215 ¹ / ₈	218 ³ / ₈
Koruza (stot. dol. za bušel)	115 ³ / ₈	110—	119 ³ / ₈
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	22.50	23.—	24.—
Cin (stot. dol. za funt)	95.25	93.62	92.37
Svinec (stot. dol. za funt)	13.—	13.—	12.—
Cink (stot. dol. za funt)	10.—	10.—	10.—
Aluminij (stot. dol. za funt)	28.10	28.10	26.10
Nikelj (stot. dol. za funt)	74.—	74.—	74.—
Bombaž (stot. dol. za funt)	36.05	36.05	36.05
Zivo srebro (dol. za steklenico)	230.—	237.—	237.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)	54.—	53.50	53.50
LONDON			
Baker (funt. šter. za d. ton)	162 ³ / ₄	168 ¹ / ₄	176 ³ / ₄
Cin (funt šter. za d. ton)	732.—	730 ³ / ₄	725.—
Cink (funt šter. za d. ton)	63 ¹ / ₈	63 ³ / ₄	62.—
Svinec (funt šter. za d. ton)	75.—	74 ³ / ₄	72 ¹ / ₄
SANTOS			
Kava Santos D (kruzejrov za 10 kg)	522.50	508.—	500.90

V zadnjem tednu niso na mednarodnih trgih s surovinami nastopile posebne spremembe. Cena bakra se je nekoliko popravila. To velja tudi za bombaž in kakao, medtem ko vlada v kupčiji z drugimi surovinami precejšnje mrtvilo.

ZITARICE

V tednu do 28. marca je cena pšenice v Chicagu nazadovala od 218 5/8 na 217 1/2 stotinke dolarja za bušel; nekoliko čvrstejša so cene koruze, ki je stala 117 3/4 (teden prej 117 1/8) stotinke dolarja za bušel. Cena pšenice je torej šibkejša, čeprav bodo Američani površino, zasejano s pšenico prihodnje leto skrčili na 55 milijonov akrov.

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Cena sladkorja se je v New Yorku nekoliko okrepila, in sicer od 3,40 na 3,52 stotinke dolarja za funt. Trgovci se vznemirjajo, ker preti na Kubi splošna stavka ali celo državljanska vojna. Kava je v New Yorku v pogodbi »M« napredovala od 53,27 na 53,60 stotinke dolarja za funt. Salvador in Kostarika so za nedolocen čas ustavile izvoz kave. Kolumbija bo zadržala eno desetino svojega pridelka. Pravzaprav niso ti ukrepi povzročili posebnega napredovanja cene. Kakao je zopet čvrstejši in je v tednu do 28. marca napredoval od 38,50 na 39,95.

VLAKNA

Cene bombaža so zopet čvrstejša. V New Yorku je cena napredovala od 35,87 na 36,15 stotinke dolarja za funt. V New Yorku ne računajo na nadaljnje naraščanje cene, ker predvidevajo nazadovanje proizvodnje tkanin v Ameriki. Volna je v tednu do 28. marca v New Yorku nazadovala od 119,5 na 119 stotinke dolarja za funt. Cena je padla tudi v Londonu; vrsta 64'S B česane volne je nazadovala od 107 1/4 na 104 3/4 penija za funt. Angleške zaloge volne so v primeri s prejšnjimi leti zelo nizke. Znašajo 230 milijonov funtov, to je

Navadna jabolka mešana 60-85; jabolka Kanada 120-180; Delicious 140-200; Morgenduft 130-170; hruske 90-200.

PARADIZNIKOVA MEZGA

PIACENZA. Dvakrat koncentrirana paradizničkova mezga proizv. 1957 v škatalah 10 kg 175-185 lir/kg, v škatalah 5 kg 180-190, v škatalah 1 kg 195-205, v škatalah 500 g 210-220, v tubah 200 g 65-67 lir komad, v tubah 100 g 39-41.

Trikat koncentrirana paradizničkova mezga proizv. 1957 v sodih 155-165 lir/kg, v škatalah 10 kg 190-200, v škatalah 5 kg 195-205, v škatalah 1 kg 210-220, v škatalah 500 g 220-230, v tubah 200 g 68-70 lir tuba, v tubah 100 g 41-43. Opljupe ni paradizniki krajevne proizvodnje v škatalah 1200 g 125-130 lir škatala, v škatalah 500 g 65-70 lir.

KOZE

MILAN. Surove kože z repom: krave do 30 kg 235-245 lir/kg, nad 30 kg 225-235; junci do 30 kg 315-325, 30-40 kg 260-275; volji 40-50 kg 215-225, nad 50 kg 200-210; bikki nad 40 kg 170-180.

Surove osoljene kože: teleta brez glave in parkljev do 4 kg 790-810, 3-6 kg 790-80, 6-8 kg 700-730; zrebata 600-380; konji 210-225; mežgi 675-700; ovni 580-600; jagnjeta z belim krznom 825-850; z gruboarvnim krznom 650-675; kozlički 26-31 kg 1700-1800, nad 31 kg 1750-1850; koze 800-850.

Suhe kože iz čezmorskih dežel: Cordova Sierra 335-355; Buenos Aires americano 390-415, id. 10-11 kg 375-385; Capetown suhe 375-385, id. osoljene 310-320; Addis Abeba do 8 funtov 370-380; kože iz angleške Somalije 6-16 funtov 430-540.

VINO

ALESSANDRIA. Cene v lirah za hl: črno namizno vino 5800-7000; belo namizno 8000-9000; Barberato 4800-9200; Barbera 9500-11.000; Barbera extra 10.500 do 11.500; Freisa extra 10-11.000; beli moškati 14-15.000.

FORLÌ. Cene za stop/stot za vina 9-12 stopinj; belo vino navadno 700-740; črno 670-740; Albana 14-17.000 lir hl; Sangiovese 8-10.000 lir.

GRADBENI MATERIAL

PIACENZA. Pesek 400 lir kub. meter fco proizvodnja; gramoz opran in prečiščen 600 lir kub. meter; polna opeka navadna 10.000 lir 1000 kom; štiriprekatni votlaki 8000; dvoeprekatni votlaki 7000; strešniki marsejskega tipa vacuum 25.000 lir.

Povpraševanje po gradbenem materialu se je povečalo.

PAPIR

MILAN. Tiskovni papir v valjih 11.350 lir stot, v polah 14-15.000; tiskovni papir satiniran navaden 15-16.000, srednje vrste 18-20.000; pisarniški papir navaden 15-17.000, srednje vrste 19-21.000, fin 24-26.000; trikrat klejen za obrabce 24-26.000; registrski navaden 18-19.000, srednje vrste 20-22.000, fin 24-26.000; pisemski papir srednje vrste 21.500-23.500, fin 24.500-26.500; risarski papir 35-42.000; tenek papir za kopije (pelur) 40-45.000; ovojni papir navaden 8000-9000, srednje vrste 15-18.000; pergamin navaden 40-60, 80 g 19-21.000, extra 30-40-60 g 24-29.000; klobučni papir 17-19.000, srednje vrste 22-24.000; bel karton 11-15.000.

CHICAGO	5. 3.	19. 3.	3. 4.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	223 ³ / ₈	215 ¹ / ₈	218 ³ / ₈
Koruza (stot. dol. za bušel)	115 ³ / ₈	110—	119 ³ / ₈
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	22.50	23.—	24.—
Cin (stot. dol. za funt)	95.25	93.62	92.37
Svinec (stot. dol. za funt)	13.—	13.—	12.—
Cink (stot. dol. za funt)	10.—	10.—	10.—
Aluminij (stot. dol. za funt)	28.10	28.10	26.10
Nikelj (stot. dol. za funt)	74.—	74.—	74.—
Bombaž (stot. dol. za funt)	36.05	36.05	36.05
Zivo srebro (dol. za steklenico)	230.—	237.—	237.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)	54.—	53.50	53.50
LONDON			
Baker (funt. šter. za d. ton)	162 ³ / ₄	168 ¹ / ₄	176 ³ / ₄
Cin (funt šter. za d. ton)	732.—	730 ³ / ₄	725.—
Cink (funt šter. za d. ton)	63 ¹ / ₈	63 ³ / ₄	62.—
Svinec (funt šter. za d. ton)	75.—	74 ³ / ₄	72 ¹ / ₄
SANTOS			
Kava Santos D (kruzejrov za 10 kg)	522.50	508.—	500.90

33 milijonov manj kakor prejšnje leto; svetovni izvoz česane volne je bil lanj za 6% manjši kakor leta 1956.

KAVČUK

Cena kavčuka je le za malo popustila, in sicer v New Yorku od 27 na 26,56 stotinke dolarja za funt, v Londonu pa je ostala cena bistveno neizpremenjena. Vrsta R.S.S. je stala 28. marca 22 5/8 do 22 3/4 (teden prej 22 3/4 do 23). Proizvodnja na Malaji je bila v februarju za 11,8% manjša kakor v januarju.

KOVINE

Cene bakra težijo še vedno nekoliko navzgor. V New Yorku je cena v tednu do 28. marca napredovala od 22,95 na 23,30 stotinke dolarja za funt. Rezerve proizvajalcev so še vedno višje kakor lanske leto, in sicer kar za 100.000 ton in znašajo 470.000 ton. Po podatkih Mednarodnega sveta za cin je lanske leto proizvodnja znašala 172.000 ton (leta 1956 175.500). Svetovna potrošnja, ki je v prvem polletju lanskega leta dosegla višek, je pozneje nazadovala ter je dosegla raven 160.000 ton na leto. V ZDA računajo za možnostjo, da bodo Američani povišali carino na uvoz cinka in svinca. V New Yorku je ostala cena cinka nespremenjena. Neizpremenjena je tudi cena aluminija, čeprav so kanadske družbe napovedale znižanje cene, in sicer od 26 na 24 stotink ameriškega dolarja za funt. Antimon Laredo ne izpremenjen pri 29; lito železo neizpremenjeno pri 66,69 dolarja za ton, Bufalo pri 66,50, medtem ko je staro železo popustilo od 36,35 na 35 dolarjev za ton. Zivo srebro je napredovalo v tednu do 28. marca od 233-240 na 236-239 dolarjev za steklenico. Cene barvstih kovin v Zahodni Nemčiji 28. marca: cin, Duisburg 881-809; svinec osnova New York 120,55, osnova London 84,55-85,04; cink; osnova East St. Louis 92,73 nemške marke za 100 kg, osnova London 73,04-73,18, elektrolični baker za prevodnike 219,25-221,25 nemške marke za 100 kg; svinec za prevodnike 91-92, aluminij 250-253 DM za 100 kg.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Vodo v vse naše vasil

Z našim kmetovanjem bi se nekam šlo, če bi ne bilo vmes vprašanja vode. To je že prastara zadeva a ne več tako košljiva kot je bila nekoč, ko so bili — kot so rekli stari — žejni nebo, zemlja, ljudje in živali. Je to težka povest o škafu vode, povest vaških »stirna« (cistem, vodnjakov) z dobro strešnico ali celo a vodo kraških rebri, povest o kalih, kjer so v vročini napajali živino z godljo, vodi niti podobno. Danes vodi po naših vaseh kraški vodovod z zdravdo vodo, ki ga si želijo ljudem in živalim. Velika prednost v zdravstvenem in gospodarskem smislu, ki jo zna najbolje ceniti le naštaški »rod« — tisti, ki se spominja, s kakšno muko si je bilo treba v žogočem poletju preskrbeti vodo iz vodnjaka ali studenčnice.

Vodno vprašanje pri vsem tem pa še ni rešeno. Razumljivo je, da se stodoletnost ne da rešiti, naše kmetijsko gospodarstvo bo zaman čakalo, da bodo naše kmetijske površine po potrebi dobile zadostne količine vode. Za to imamo edino možnost: borbo za ohranitev vlage. O tem smo že večkrat pisali in opozarjali na ustrezne ukrepe. Semkaj sodi predvsem pravilno obdelovanje zemlje, pravilno kolobarjenje, gojenje primernih kultur itd. Takšni in drugačni ukrepi bi mogli dvigniti hektarski donos vseh kultur; bi mogli, če bi to ne bilo odvisno le od posameznega gospodarja, oziroma od njegove strokovne, gospodarske in moralne sposobnosti. Če bi spet načeli to vprašanje, bi spet za breddi k staremu vprašanju, k'ga oblast odklanja. Sicer pa smo se namenili načeti zadevo preskrbe vode in prilag našemu kmetijstvu, zadevo, ki sodi v področje države.

Zastopstva našega kmetijstva stalno opozarjajo na površine, ki bi se morale vodo, ki je najdonosnejša kmetijska veja.

Ponekod, n. pr. v Saležu že skušajo v to smer, seveda z velikimi žrtvami in razmorsoma majhnim uspehom, ker manjkajo pogoji za to. Bil bi zločin, če bi tem in drugim kmetom pri tem ne pomagali. Prvi člen so pri tem dotične vasi. Brez njihovega zanimanja se to gospodarsko pomembno vprašanje ne bo rešilo.

J. F.

Prípravimo se na setev koruze

Koruza in krompir sta najvažnejši obnovitveni rastlini. Čeprav sodi koruza po svojih botaničnih lastnostih med žita, jo uvrščamo med okopavine, ker zahteva za svojo rast poseben podobne pogoje kot krompir in druge okopavine.

Koruzo sejemo, ko preže zračna toplota 10 stopinj. April je mesec setve koruze, vendar sejemo nekatere sorte tudi v trstnišču. Tako se naš čimkvantni razvoj in dozori v pčilih 50 dneh. Navadne sorte koruze zahtevajo za svojo rast 90 do 155 dni. Kor